

PAKIET INFORMACYJNY DOMU MAKLERSKIEGO Q SECURITIES S.A. DOTYCZĄCY MIFID II

- *Szczegółowe informacje dotyczące Q Securities S.A. oraz świadczonych usług*
- *Polityka wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta Q Securities S.A.*
- *Ogólny opis istoty i charakteru instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe*
- *Informacje o kosztach i opłatach jakie wiążą się ze świadczonymi przez Q Securities S.A. usługami (informacja ex ante)*

Q Securities

Spis treści

I.	Szczegółowe informacje dotyczące Q Securities S.A. oraz świadczonych usług	3
1.	Firma i adres Q Securities S.A., dane teleadresowe umożliwiające klientom skuteczne kontaktowanie się z Q Securities S.A.	3
2.	Wskazanie języków, w których klient może kontaktować się z Q Securities i otrzymywać od niej dokumenty i inne informacje.....	3
3.	Metody komunikacji, z których korzystać należy w kontaktach Q Securities z klientem, a w stosownych przypadkach metody wysyłania i przyjmowania zleceń	3
4.	Oświadczenie potwierdzające, że Q Securities posiada zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej wraz ze wskazaniem nazwy i adresu właściwego organu, który wydał zezwolenie.....	4
5.	Wskazanie zakresu usług maklerskich świadczonych przez Q Securities	4
6.	Oświadczenie potwierdzające prowadzenie przez Q Securities działalności także za pośrednictwem agentów firmy inwestycyjnej wraz ze wskazaniem państw członkowskich, w których agenci są zarejestrowani.....	4
8.	Charakter, częstotliwość i terminy sprawozdań z wykonania usług, które Q Securities ma świadczyć na rzecz klienta	5
9.	Informacje dotyczące przechowywania przez Q Securities aktywów klientów oraz opis działań podejmowanych w celu zapewnienia ochrony takich aktywów a także podstawowe informacje dotyczące systemów gwarantujących bezpieczeństwo aktywów klienta	5
10.	Podstawowe zasady postępowania Q Securities w przypadku powstania konfliktu interesów między Q Securities a klientem.....	6
11.	Podstawowe zasady wnoszenia i załatwiania przez Q Securities skarg klientów składanych w związku ze świadczonymi przez Q Securities usługami maklerskimi	7
12.	Koszty i opłaty związane z usługami maklerskimi świadczonymi przez Q Securities.....	8
13.	Podatki.....	8
14.	Pozostałe informacje	10
II.	Polityka wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta Q Securities S.A.	11
	Zakres regulacji	11
	Zasady wykonywania zleceń	12
	Systemy wykonywania zleceń	12
	Działanie w najlepiej pojętym interesie klienta	13
	Monitorowanie skuteczności Polityki i jej przegląd	14
III.	Ogólny opis istoty i charakteru instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe.....	15
1.	Obligacje	16
2.	Akcje.....	18
3.	Certyfikaty inwestycyjne	19
4.	Produkty strukturyzowane	21
IV.	Informacja ogólna o świadczeniach pieniężnych i niepieniężnych przyjmowanych i przekazywanych przez Q Securities	26
1.	Ogólne informacje o pobieranych opłatach	26

I. Szczegółowe informacje dotyczące Q Securities S.A. oraz świadczonych usług

Poniższe informacje stanowią informacje, o których mowa w szczególności w art. 47 Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy („**Rozporządzenie Delegowane**”). Uzupełnienie poniższych informacji stanowi przekazywany klientowi przed zawarciem umowy regulamin świadczenia określonej usługi maklerskiej.

1. Firma i adres Q Securities S.A., dane teled adresowe umożliwiające klientom skuteczne kontaktowanie się z Q Securities S.A.

Q Securities S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Marszałkowska 142, 00-061 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS: 0000446527, posiadająca kapitał zakładowy w wysokości 951.570,00 zł (w pełni opłacony), REGON: 146488304 oraz NIP: 1080014541 („**Q Securities**”, „**Spółka**”).

Q Securities zapewnia bezpośredni kontakt z klientem w swojej siedzibie oraz za pośrednictwem następujących kanałów komunikacji:

tel.: +48 22 417 44 00

fax: +48 22 417 44 01

mail: biuro@qsecurities.com

strona internetowa: www.qsecurities.com

za pośrednictwem systemu obsługi zdalnej dostarczanego przez Q Securities z wykorzystaniem sieci Internet

2. Wskazanie języków, w których klient może kontaktować się z Q Securities i otrzymywać od niej dokumenty i inne informacje

Klient może komunikować się z Q Securities w języku polskim lub języku angielskim. Informacje oraz dokumenty są przekazywane klientowi w języku polskim, przy czym wybrane informacje lub dokumenty mogą być przekazane klientowi w języku angielskim. Szczegółowe sposoby komunikacji określają regulaminy świadczenia danej usługi maklerskiej przez Q Securities lub umowa świadczenia danej usługi maklerskiej lub umowa ramowa / *Regulamin świadczenia usług zdalnie przez Q Securities S.A.*

3. Metody komunikacji, z których korzystać należy w kontaktach Q Securities z klientem, a w stosownych przypadkach metody wysyłania i przyjmowania zleceń

Jeśli umowa lub regulamin świadczenia danej usługi maklerskiej nie stanowi inaczej, komunikacja klienta z Q Securities przebiega następującymi metodami:

- 1) osobiście w siedzibie Q Securities – ul. Marszałkowska 142, 00-061 Warszawa,
- 2) telefonicznie pod numerem tel.: +48 22 417 44 00,
- 3) pocztą elektroniczną na adres: biuro@qsecurities.com lub adres dedykowany danej usłudze maklerskiej wskazany w umowie świadczenia danej usługi,
- 4) za pośrednictwem strony internetowej: www.qsecurities.com
- 5) za pośrednictwem systemu obsługi zdalnej dostarczanego przez Q Securities z wykorzystaniem sieci Internet.

Jeśli umowa lub regulamin świadczenia danej usługi maklerskiej nie stanowi inaczej przekazywanie zleceń przez klientów w ramach usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie, następuje osobiście w siedzibie Q Securities.

Szczegółowy sposób komunikowania się klienta z Q Securities, w tym sposób przekazywania do Q Securities zleceń w przypadku usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie, określony jest w umowie lub regulaminie świadczenia danej usługi, przekazywanym klientowi przed zawarciem umowy.

4. Oświadczenie potwierdzające, że Q Securities posiada zezwolenie na prowadzenie działalności maklerskiej wraz ze wskazaniem nazwy i adresu właściwego organu, który wydał zezwolenie

Niniejszym oświadczamy, że Q Securities jest domem maklerskim w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi („Ustawa o Obrocie”), działającym na podstawie zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego na prowadzenie działalności maklerskiej, udzielonych w dniach 29 października 2013 r. (DRK/WL/4020/29/31/112/1/2013) oraz 4 listopada 2014 r. (DRK/WL/4020/45/16/14/112/4).

Nazwa i adres właściwego organu, który wydał zezwolenie Q Securities na świadczenie usług maklerskich:

Komisja Nadzoru Finansowego
Piękna 20
00-549 Warszawa

5. Wskazanie zakresu usług maklerskich świadczonych przez Q Securities

Q Securities świadczy usługi maklerskie w zakresie posiadanych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego w następujących obszarach:

- przyjmowanie i przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
- wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie,
- oferowanie instrumentów finansowych,
- doradztwo dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią,
- doradztwo i inne usługi w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw,
- przechowywanie lub rejestrowanie instrumentów finansowych, w tym prowadzenie rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych, oraz prowadzenie rachunków pieniężnych.
- wykonywanie funkcji agenta emisji oraz agenta płatniczego.

6. Oświadczenie potwierdzające prowadzenie przez Q Securities działalności także za pośrednictwem agentów firmy inwestycyjnej wraz ze wskazaniem państw członkowskich, w których agenci są zarejestrowani

Q Securities świadczy usługi maklerskie również za pośrednictwem Agentów Firmy Inwestycyjnej („Agent”), którzy uprawnieni są do wykonywania w imieniu i na rachunek Q Securities następujących czynności:

- 1) pozyskiwanie Klientów lub potencjalnych Klientów zainteresowanych świadczeniem usług maklerskich, w tym informowanie o zakresie usług maklerskich świadczonych przez Dom Maklerski lub o instrumentach finansowych będących ich przedmiotem,
- 2) zawieranie umów o świadczenie usług maklerskich,
- 3) czynności związane z możliwością realizacji umów o świadczenie usług maklerskich w szczególności polegające na przyjmowaniu zleceń, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 Ustawy o obrocie instrumentami, odbieraniu innych oświadczeń woli klienta dla Domu Maklerskiego, udostępnianiu lub przekazywaniu klientowi informacji związanych ze świadczonymi na jego rzecz usługami maklerskimi.

Agenci zarejestrowani są na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Aktualna lista Agentów dostępna jest na stronie www.qsecurities.com

7. Wskazanie szczegółowych zasad świadczenia usługi maklerskiej na podstawie zawieranej umowy

Q Securities świadczy usługę maklerską na podstawie zawartej z klientem umowy. Szczegółowe informacje dotyczące zasad świadczenia danej usługi maklerskiej określa umowa lub regulamin świadczenia tej usługi maklerskiej, przekazywany klientowi przed zawarciem umowy.

8. Charakter, częstotliwość i terminy sprawozdań z wykonania usług, które Q Securities ma świadczyć na rzecz klienta

Jeżeli umowa lub regulamin świadczenia danej usługi maklerskiej nie stanowi inaczej Q Securities przekazuje klientowi następujące raporty ze świadczenia usług:

- 1) Raz na kwartał - zestawienie przechowywanych lub rejestrowanych instrumentów finansowych lub środków pieniężnych na rachunku pieniężnym klienta, zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym, obejmujące w szczególności:
  - a) dane wszystkich instrumentów finansowych lub środków pieniężnych przechowywanych przez Q Securities w imieniu klienta według stanu na koniec okresu objętego zestawieniem,
  - b) jasne wskazanie, których aktywów dotyczą pewne poszczególne cechy odnoszące się do ich własności, na przykład ze względu na zabezpieczenie lub jeżeli nie jest możliwe wskazanie konkretnych aktywów, wskazanie ich wartości ogółem,
  - c) wartość rynkową lub szacunkową, jeśli wartość rynkowa nie jest dostępna, instrumentów finansowych objętych zestawieniem wraz z jasnym wskazaniem faktu, że brak ceny rynkowej prawdopodobnie świadczy o braku płynności.
- 2) Raz na rok:
  - a) informację o kosztach i opłatach ex post związanych ze świadczoną Usługą w ujęciu wartościowym i procentowym zrealizowanych w okresie, za który przygotowywana jest informacja,
  - b) ilustrację przedstawiającą ex post skumulowany wpływ całkowitych kosztów na zwrot inwestycji Klienta zrealizowany w okresie, za który przygotowywana jest informacja.
- 3) Każdorazowo po wykonaniu zlecenia w imieniu klienta (dotyczy usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie):
  - a) najważniejsze informacje dotyczące wykonania zlecenia – niezwłocznie po jego wykonaniu,
  - b) powiadomienie potwierdzające wykonanie zlecenia – możliwie jak najszybciej i nie później niż pierwszego dnia roboczego po jego wykonaniu.
- 4) Dodatkowo, w przypadku usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu w celu ich wykonania – każdorazowo:
  - a) sprawozdanie dotyczące przyjęcia i przekazania zlecenia - niezwłocznie po przekazaniu zlecenia Klienta do innego podmiotu w celu jego wykonania, jednak nie później niż do końca dnia roboczego następującego po dniu, w którym zlecenie zostało przekazane.

Szczegółowy zakres, częstotliwość i terminy przekazywania raportów ze świadczenia przez Q Securities na rzecz klienta usługi maklerskiej, określa umowa lub regulamin świadczenia tej usługi maklerskiej, przekazywany klientowi przed zawarciem umowy.

9. Informacje dotyczące przechowywania przez Q Securities aktywów klientów oraz opis działań podejmowanych w celu zapewnienia ochrony takich aktywów a także podstawowe informacje dotyczące systemów gwarantujących bezpieczeństwo aktywów klienta

Q Securities rejestruje i przechowuje aktywa swoich klientów na podstawie posiadanego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, w sposób pozwalający na jednoznaczne określenie osób, którym przysługują prawa z instrumentów finansowych oraz środki pieniężne. Usługi rejestrowania i przechowywania aktywów świadczone przez Q Securities prowadzone są w sposób rzetelny, dokładny i zapewniający zgodność ze stanem faktycznym.

W celu zapewnienia należytej ochrony aktywów klientów przechowywanych lub ewidencjonowanych w Spółce, Q Securities uczestniczy w obowiązkowym systemie rekompensat, którego celem jest gromadzenie środków na wypłaty rekompensat inwestorom.

System rekompensat zapewnia inwestorom wypłaty do wysokości określonej Ustawą o Obrocie środków pieniężnych oraz zrekompensowanie wartości utraconych instrumentów finansowych, zgromadzonych przez nich w domach maklerskich, w tym w ich oddziałach poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z tytułu świadczonych na ich rzecz usług, w przypadku:

- 1) ogłoszenia upadłości domu maklerskiego, lub
- 2) prawomocnego oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek tego domu maklerskiego nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania, lub
- 3) stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego, że dom maklerski nie jest w stanie, z powodów ściśle związanych z sytuacją finansową, wykonać ciężących na nim zobowiązań wynikających z roszczeń inwestorów i nie jest możliwe ich wykonanie w najbliższym czasie.

System rekompensat zabezpiecza wypłatę środków inwestorów, pomniejszonych o należności domu maklerskiego od inwestora z tytułu świadczonych usług, według stanu w dniu ogłoszenia upadłości domu maklerskiego albo uprawomocnienia się postanowienia sądu oddalającego wniosek o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek domu maklerskiego nie wystarcza nawet na opłacenie kosztów postępowania albo stwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego okoliczności wskazanych powyżej, do wysokości równowartości w złotych 3.000 euro - w 100% wartości środków objętych systemem rekompensat oraz 90% nadwyżki ponad tę kwotę, z tym, że górna granica środków objętych systemem rekompensat wynosi równowartość w złotych 22.000 euro.

Kwoty te określają maksymalną wysokość roszczeń inwestora niezależnie od tego, w jakiej wysokości i na ilu rachunkach posiadał środki lub z ilu wierzytelności przysługują mu należności w danym domu maklerskim.

Szczegółowy opis zasad ochrony aktywów klientów gwarantowanej przez system rekompensat znajduje się w Ustawie o Obrocie. Szczegółowe informacje o ww. systemie rekompensat są dostępne na stronie internetowej www.kdpw.pl.

Instrumenty finansowe klientów mające formę dokumentu (niezdematerializowane) przechowywane są przez Q Securities w pomieszczeniach zabezpieczonych, w sejfach ognioodpornych, z wykorzystaniem systemów przeciwwłamaniowych, dodatkowo chronionych całodobowo przez firmę ochroniarską. Dostęp do ww. pomieszczeń i przechowywanych aktywów posiadają wyłącznie osoby upoważnione. Wszelkie zmiany w stanie depozytów przedmiotowych aktywów rejestrowane są zgodnie z obowiązującymi w Q Securities regulaminami świadczenia usług.

Q Securities deponuje środki pieniężne powierzone przez klientów w związku ze świadczeniem usług maklerskich w sposób umożliwiający wyodrębnienie tych środków pieniężnych od własnych środków Q Securities oraz ustalenie wysokości roszczeń klientów o zwrot tych środków pieniężnych. W razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko Q Securities, środki pieniężne powierzone przez klientów w związku ze świadczeniem przez Q Securities usług maklerskich nie podlegają zajęciu. W razie ogłoszenia upadłości Domu Maklerskiego środki pieniężne powierzone przez klientów w związku ze świadczeniem przez Dom Maklerski usług maklerskich podlegają wyłączeniu z masy upadłości domu maklerskiego. Q Securities nie może wykorzystywać na własny rachunek środków pieniężnych powierzonych mu przez klientów w związku ze świadczeniem przez niego usług maklerskich.

10. Podstawowe zasady postępowania Q Securities w przypadku powstania konfliktu interesów między Q Securities a klientem

Przez konflikt interesów rozumie się znane Q Securities okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Q Securities, osoby powiązanej z Q Securities i obowiązkiem działania przez Q Securities w sposób rzetelny, z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta, jak również znane Q Securities okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesami kilku klientów. Konflikt interesów może powstać w szczególności, gdy:

- 1) Q Securities lub osoba powiązana z Q Securities może uzyskać korzyść lub uniknąć straty wskutek poniesienia straty lub niezyskania korzyści przez klienta lub klientów,
- 2) Q Securities lub osoba powiązana z Q Securities posiada powody natury finansowej lub innej, aby preferować klienta lub grupę klientów w stosunku do innego klienta lub grupy klientów,
- 3) Q Securities lub osoba powiązana z Q Securities ma interes w określonym wyniku usługi świadczonej na rzecz klienta albo transakcji przeprowadzanej w imieniu klienta i jest on rozbieżny z interesem klienta,
- 4) Q Securities lub osoba powiązana z Q Securities prowadzi taką samą działalność jak działalność prowadzona przez klienta,
- 5) Q Securities lub osoba powiązana z Q Securities otrzyma od osoby innej niż klient korzyść majątkową inną niż standardowe prowizje i opłaty, w związku z usługą świadczoną na rzecz klienta

W związku z powyższym Q Securities podejmuje działania zmierzające do wyeliminowania potencjalnego konfliktu interesów. Zapobiegając konfliktom interesów, Q Securities w szczególności stosuje zasadę zapewnienia adekwatnego poziomu niezależności poprzez stosowanie:

- 1) odpowiedniej struktury organizacyjnej Q Securities,
- 2) zasad nadawania uprawnień do systemów informatycznych,
- 3) regulacji wewnętrznych Q Securities zapewniających ochronę informacji poufnych oraz informacji stanowiących tajemnicę zawodową,
- 4) procedur i polityk zobowiązujących pracowników Q Securities do określonego zachowania w celu przeciwdziałania konfliktom interesów, w tym list restrykcyjnych ograniczających zawieranie transakcji własnych przez pracowników zaangażowanej jednostki organizacyjnej.

Przed zawarciem umowy Q Securities informuje klienta o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem danej usługi. W przypadku istnienia konfliktu interesów, umowa może zostać zawarta wyłącznie pod warunkiem, że klient potwierdzi otrzymanie od Q Securities informacji o istniejącym konflikcie interesów oraz potwierdzi wolę zawarcia umowy. W przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu z klientem umowy, Q Securities poinformuje klienta o konflikcie interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu oraz powstrzyma się od świadczenia usługi do czasu otrzymania wyraźnego pisemnego oświadczenia klienta o zgodzie na dalsze świadczenie usługi lub o wypowiedzeniu umowy, za wyjątkiem podejmowania czynności koniecznych celem ochrony interesu klienta. Na żądanie klienta przekazane mogą mu zostać, przy użyciu trwałego nośnika informacji, szczegółowe informacje dotyczące zasad postępowania Q Securities w przypadku powstania konfliktu interesów.

11. Podstawowe zasady wnoszenia i załatwiania przez Q Securities skarg klientów składanych w związku ze świadczonymi przez Q Securities usługami maklerskimi

Skarga dotycząca działalności Q Securities może zostać złożona przez klienta na piśmie w siedzibie Q Securities lub Agenta, listownie na adres siedziby Q Securities lub Agenta lub za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres podany w umowie świadczenia danej usługi lub na stronie internetowej Q Securities. Skarga nie zawierająca danych umożliwiających identyfikację klienta pozostawiana jest bez rozpoznania. Skarga powinna zawierać jednoznacznie określone czynności, których żąda klient w przypadku uznania skargi za uzasadnioną oraz adres kontaktowy klienta.

Skarga rozpatrywana jest bez zbędnej zwłoki, jednakże nie później niż w terminie 30 dni od daty jej doręczenia Q Securities. W przypadku gdy skarga nasuwa wątpliwości co do jej treści lub konieczne jest uzyskanie dodatkowych informacji od klienta lub z uwagi na szczególnie skomplikowany charakter skargi, które to okoliczności uniemożliwiają rozpatrzenie skargi i udzielenie odpowiedzi w terminie określonym powyżej, Q Securities może zwrócić się do klienta o przekazanie dodatkowych informacji lub wyjaśnień. W takiej sytuacji Q Securities, w formie pisemnej, listem poleconym za potwierdzeniem odbioru albo za pośrednictwem poczty elektronicznej o ile klient wyraził na to zgodę, przekazuje klientowi informację, w której:

- 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia,
- 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone lub wyjaśnione dla rozpatrzenia skargi,
- 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia skargi i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania skargi.

Odpowiedź na złożoną skargę przekazywana jest klientowi listem poleconym za potwierdzeniem odbioru albo za zgodą klienta za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres kontaktowy wskazany przez Klienta. Z tytułu wniesienia przez klienta skargi oraz jej rozpatrzenia Q Securities nie pobiera jakichkolwiek opłat lub prowizji.

Klient, który nie jest zadowolony ze sposobu załatwiania skargi, może w każdym czasie wystąpić z powództwem przeciwko Q Securities do właściwego rzeczowo i miejscowo sądu powszechnego. Klient będący konsumentem, może również zwrócić się o pomoc do miejskiego lub powiatowego rzecznika konsumenta. Klient będący osobą fizyczną może zwrócić się do Rzecznika Finansowego (www.rf.gov.pl) z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy lub z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązania sporu.

W procesie rozpatrywania skargi Q Securities komunikuje się z Klientem w sposób wyraźny, prostym językiem, który jest łatwy do zrozumienia.

Za zarządzanie skargami klientów składanymi w związku ze świadczonymi przez Q Securities usługami maklerskimi odpowiedzialny jest Dyrektor Departamentu zajmującego się świadczeniem usługi, której dotyczy dana skarga. Dane kontaktowe dla potrzeb kierowania skarg:

adres e-mail: biuro@qsecurities.com

lub adres korespondencyjny: ul. Marszałkowska 142, 00-061 Warszawa, z dopiskiem „reklamacja”.

12. Koszty i opłaty związane z usługami maklerskimi świadczonymi przez Q Securities

Z tytułu świadczenia usług maklerskich, Q Securities pobiera opłaty lub prowizje w wysokości szczegółowo określonej w umowie świadczenia danej usługi maklerskiej zawieranej z klientem lub w obowiązującej w Q Securities *Tabeli opłat i prowizji*. Zasady ponoszenia innych kosztów związanych ze świadczeniem danej usługi maklerskiej określone są w umowie lub regulaminie świadczenia danej usługi, przekazywanym klientowi przed zawarciem umowy.

13. Podatki

Z transakcjami zawartymi w związku z danym instrumentem finansowym lub usługą maklerską, może wiązać się obowiązek poniesienia przez klienta dodatkowych kosztów, w tym podatków, które to nie są płatne za pośrednictwem Q Securities. Niezależnie od zamieszczonych poniżej podstawowych informacji podatkowych, z uwagi na to, iż obowiązki podatkowe zależą od takich czynników jak m.in. indywidualna sytuacja podatnika lub sposób przeprowadzenia transakcji, w celu ustalenia obowiązków podatkowych wskazane jest zasięgnięcie przed zawarciem transakcji porady doradcy podatkowego. Q Securities nie ponosi odpowiedzialności za zastosowanie się klienta do powyższych informacji lub za ich zignorowanie.

Opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób fizycznych reguluje ustawa z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych („ustawa”). Na podstawie postanowień ustawy, od następujących dochodów uzyskanych przez klientów:

- 1) odsetek i dyskonta od papierów wartościowych,
- 2) dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych,
- 3) dochodu z tytułu udziału w funduszach kapitałowych,
- 4) odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku klienta,

pobiera się 19% zryczałtowany podatek dochodowy, z zastrzeżeniem postanowień ustawy stanowiących o przypadkach zwolnienia od podatku dochodowego. Zryczałtowany podatek pobierany jest bez pomniejszania przychodu o koszty uzyskania, z wyłączeniem dochodów z tytułu udziału w funduszach kapitałowych.

Od dochodów uzyskanych z dywidendy, odsetek od obligacji, od papierów wartościowych wyemitowanych za granicą podatek jest pobierany u źródła, zgodnie ze skalą podatkową kraju, w którym papiery wartościowe zostały

wyemitowane. Jeśli stawka podatku u źródła jest niższa niż stawka podatku obowiązującego w Polsce, klient jest zobowiązany do samodzielnego rozliczenia różnicy w podatku w rocznym zeznaniu podatkowym. Rozliczenia podatku w takim wypadku powinien dokonać bezpośrednio podatnik, zgodnie z art. 30a ust. 9 - 11 ustawy. W związku z powyższym Q Securities nie jest płatnikiem w rozumieniu ustawy, a tym samym nie jest zobowiązany do poboru zryczałtowanego podatku dochodowego od dokonywanych za jego pośrednictwem przez zagraniczny podmiot wypłat dla podatników, jak również do sporządzania informacji o wysokości uzyskanego przychodu (dochodu).

W przypadku wykupu certyfikatów inwestycyjnych i obligacji emitowanych za granicą Q Securities nie pobiera podatku, a klient jest zobowiązany do samodzielnego rozliczenia podatku w rocznym zeznaniu podatkowym.

Zryczałtowany podatek dochodowy w przypadku wypłaty dywidendy przez emitenta krajowego, dla osoby prawnej (rezydenta jak i nierezydenta) pobiera i odprowadza Q Securities.

Zryczałtowany podatek dochodowy w przypadku wypłaty odsetek od obligacji innych niż obligacje Skarbu Państwa przez emitenta krajowego, dla osoby prawnej będącej nierezydentem pobiera i odprowadza emitent papierów wartościowych dla obligacji wyemitowanych przed 2015 r., a dla obligacji wyemitowanych po 1 stycznia 2015 r. zryczałtowany podatek od odsetek od obligacji innych niż obligacje Skarbu Państwa pobiera i odprowadza Q Securities.

W celu zastosowania w rozliczeniach podatkowych dokonywanych przez Q Securities stawki podatku wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania zawartej pomiędzy Polską a krajem rezydencji podatkowej klienta, klient jest zobowiązany do dostarczenia aktualnego certyfikatu rezydencji wydanego przez właściwe organy podatkowe danego kraju, wskazującego termin, od którego klient jest rezydentem podatkowym danej jurysdykcji. Jednocześnie klient jest zobowiązany do corocznego dostarczenia aktualnego certyfikatu rezydencji przed upływem terminu ważności certyfikatu, a w przypadku zmiany danych objętych certyfikatem - niezwłocznie. Jeżeli certyfikat rezydencji nie zawiera terminu jego ważności, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, Q Securities przy poborze podatku uwzględnia ten certyfikat przez okres 12 miesięcy od dnia jego wydania. Jeśli z dokumentu posiadanego przez Q Securities, w szczególności faktury lub umowy, wynika, że miejsce zamieszkania podatnika dla celów podatkowych uległo zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia wydania certyfikatu, Q Securities stosuje stawki podatku zgodnie z ustawą. Również w przypadku nieotrzymania aktualnego certyfikatu rezydencji podatkowej danego kraju, klientowi zostanie naliczony podatek według stawek wskazanych w ustawie.

Szczegółowe zasady opodatkowania osób fizycznych niemających miejsca zamieszkania lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także osób prawnych niemających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedziby lub zarządu przewidują stosowne umowy międzynarodowe.

Q Securities nie pomniejsza dochodu uzyskanego przez klienta z tytułu udziału w funduszach kapitałowych o straty z tytułu udziału w funduszach kapitałowych oraz inne straty z kapitałów pieniężnych i praw majątkowych, poniesione w roku podatkowym oraz w latach poprzednich.

Od dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych i z realizacji praw z nich wynikających oraz z tytułu objęcia udziałów (akcji) w spółkach mających osobowość prawną, podatek dochodowy wynosi 19% uzyskanego dochodu, za wyjątkiem dochodów uzyskanych w wyniku wykonywania działalności gospodarczej. Dochodów z transakcji kapitałowych nie łączy się z dochodami opodatkowanymi na zasadach ogólnych (w tym ze stosunku pracy) oraz uzyskiwanych z prowadzonej działalności gospodarczej. O wysokość straty ze źródła przychodów, poniesionej w roku podatkowym, klient może obniżyć dochód uzyskany z tego źródła w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty tej straty.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych dochody z odpłatnego zbycia instrumentów finansowych zwiększają u danego podatnika podstawę opodatkowania i podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych. Podatnicy będący osobami prawnymi, jeżeli mają siedzibę lub zarząd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podlegają obowiązkowi podatkowemu od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania, natomiast podatnicy nie mający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej siedziby lub zarządu podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów, które osiągają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Po zakończeniu roku kalendarzowego Q Securities zobowiązany jest do wystawienia klientowi (osobie fizycznej) imiennej informacji podatkowej PIT-8C, w której uwzględnia koszty i wycisza kwotę uzyskanego dochodu bądź poniesionej straty w związku z osiągniętym przez klienta przychodem. Formularz PIT-8C ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi dokumentu określającego wysokość zobowiązań podatkowych klienta, którego informacja ta dotyczy. Klient zobowiązany jest do sporządzenia odrębnego zeznania rocznego, do przygotowania którego powinien wykorzystać m.in. dane zawarte w przekazanym PIT-8C oraz zapłacenia ewentualnego podatku. Q Securities zwraca uwagę, że klient na podstawie PIT-8C (w tym także otrzymanych z innych firm inwestycyjnych) powinien sporządzić jedno zeznanie podatkowe o wysokości osiągniętego dochodu lub poniesionej straty w roku podatkowym i przekazać go do swojego urzędu skarbowego w terminie do końca kwietnia roku następującego po danym roku podatkowym.

Przychody w walutach obcych przeliczane są przez Q Securities na złote (PLN) według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień uzyskania przychodu przez klienta.

14. Pozostałe informacje

Q Securities jest członkiem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Q Securities posiada status Autoryzowanego Doradcy dla emitentów obligacji na rynku Catalyst, jak również dla emitentów akcji na rynku NewConnect.

II. Polityka wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta Q Securities S.A.

§ 1

Zakres regulacji

1. Ustala się w Q Securities S.A. z siedzibą w Warszawie („Q Securities”) *Politykę wykonywania zleceń i działania w najlepiej pojętym interesie Klienta Q Securities S.A. („Polityka”)*, o której to mowa w art. 27 ust. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE („Dyrektywa MiFID II”). Polityka stanowi realizację wymogów wynikających z Dyrektywy MiFID II oraz przepisów ją implementujących, w szczególności ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (tj. – Dz.U. z 2017 r. poz. 1768 z późn. zm.) („Ustawa”), Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy („Rozporządzenie Delegowane”) oraz Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1112) („Rozporządzenie”).
2. Niniejsza Polityka określa zasady wykonywania przez Q Securities zleceń oraz działania przez Q Securities w najlepiej pojętym interesie klienta w celu uzyskania dla niego możliwie najlepszych wyników w związku z wykonywaniem na jego rzecz zleceń, w ramach świadczenia przez Q Securities usług maklerskich w następującym zakresie:
  - 1) (i) wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów rynku niepublicznego na rachunek dającego zlecenie, (ii) przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w zakresie kojarzenia dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami, oraz (iii) przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu, w tym do emitenta instrumentu finansowego, wystawcy instrumentu finansowego lub sprzedającego taki instrument, w celu ich wykonania, świadczonych na zasadach określonych w *Regulaminie świadczenia przez Q Securities S.A. usług maklerskich w zakresie instrumentów finansowych („Regulamin I”)*,
  - 2) wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych poza obrotem zorganizowanym na rachunek dającego zlecenie oraz przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych poza obrotem zorganizowanym w zakresie ograniczającym się do kojarzenia dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami, świadczonych na zasadach określonych w *Regulaminie świadczenia przez Q Securities S.A. usług maklerskich w zakresie instrumentów finansowych poza obrotem zorganizowanym („Regulamin II”)*,
  - 3) wykonywania zleceń nabycia lub zbycia zagranicznych instrumentów na rachunek dającego zlecenie oraz przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia zagranicznych instrumentów w zakresie ograniczającym się do kojarzenia dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami, świadczonych na zasadach określonych w *Regulaminie świadczenia przez Q Securities S.A. usług maklerskich w zakresie nabycia lub zbycia zagranicznych instrumentów („Regulamin III”)*.
3. Polityka ma zastosowanie do zleceń składanych przez klientów detalicznych i profesjonalnych w rozumieniu Ustawy, z wyłączeniem uprawnionych kontrahentów w rozumieniu Ustawy.
4. Polityka dotyczy zleceń obejmujących:
  - 1) instrumenty rynku niepublicznego w rozumieniu Rozporządzenia,
  - 2) instrumenty finansowe w rozumieniu art. 2 ust. 1 Ustawy, będące przedmiotem obrotu zorganizowanego w rozumieniu art. 3 pkt 9) Ustawy,
  - 3) zagraniczne instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym,
  - 4) zagraniczne instrumenty rynku niepublicznego, tj. niedopuszczone do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym.
5. Polityka nie ma zastosowania w przypadku określenia przez klienta szczegółowych warunków na jakich zlecenie ma zostać wykonane, w zakresie określonym tymi warunkami. Jednocześnie Q Securities ostrzega, że szczegółowe określenie przez klienta warunków, na jakich nastąpić ma wykonanie lub przekazanie zlecenia,

może uniemożliwić Q Securities podjęcie działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta w zakresie wyznaczonym tymi szczegółowymi warunkami.

§ 2

Zasady wykonywania zleceń

1. Q Securities przy wykonywaniu zleceń o których mowa w § 1 ust. 2 podejmuje działania zmierzające do uzyskania dla klienta możliwie najlepszych wyników ich wykonania.
2. Q Securities wykonując zlecenie klienta działa uczciwie oraz niezwłocznie lub w terminie ustalonym z klientem, uwzględniając specyfikę obrotu instrumentami, o których mowa w § 1 ust. 4 oraz przewidziany odpowiednio Regulaminem I, Regulaminem II oraz Regulaminem III sposób świadczenia usług.
3. Zlecenia wykonywane są w kolejności ich przyjmowania, chyba, że:
  - 1) co innego wynika z warunków wykonania zlecenia określonych przez klienta,
  - 2) charakter zlecenia lub niezależne od Q Securities warunki sprawiają, że ten sposób wykonania zlecenia nie może być zastosowany,
  - 3) interes klienta wymaga innego sposobu wykonania zlecenia.
4. Zlecenia mogą zawierać dodatkowe warunki ich wykonania na zasadach określonych odpowiednio w Regulaminie I, Regulaminie II oraz Regulaminie III.
5. Q Securities nie łączy zleceń klientów ze zleceniami innych klientów, co nie wyłącza występowania Q Securities jako pełnomocnika drugiej strony transakcji, o ile klient udzielił na to zgody. Q Securities reprezentując obie strony transakcji działa z uwzględnieniem ich najlepiej pojętego interesu oraz bez pokrzywdzenia którejkolwiek ze stron.
6. Q Securities informuje klienta o okolicznościach uniemożliwiających natychmiastową realizację zlecenia klienta.

§ 3

Systemy wykonywania zleceń

1. Q Securities świadcząc usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów rynku niepublicznego na rachunek dającego zlecenie lub przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów rynku niepublicznego w zakresie kojarzenia dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami na zasadach określonych w Regulaminie I wykonuje zlecenia dotyczące instrumentów rynku niepublicznego, które to nie są dopuszczone do obrotu zorganizowanego ani do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym, stąd systemu wykonywania zleceń – w rozumieniu art. 64 Rozporządzenia Delegowanego – nie określa się. Zlecenia wykonywane są w siedzibie Q Securities.
2. Q Securities świadcząc usługę przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu, w tym do emitenta instrumentu finansowego, wystawcy instrumentu finansowego lub sprzedającego taki instrument, w celu ich wykonania na zasadach określonych w Regulaminie I, przekazuje zlecenia wyłącznie do jednego z następujących podmiotów (w zależności od rodzaju instrumentów finansowych, których dotyczy dane zlecenie) – emitenta / towarzystwa funduszy inwestycyjnych / innego podmiotu zarządzającego danym funduszem inwestycyjnym / funduszu inwestycyjnego, który wyemitował certyfikaty inwestycyjne lub jednostki uczestnictwa będące przedmiotem zlecenia. W powyższym przypadku możliwe jest tylko jedno miejsce wykonania zlecenia, którym jest każdorazowo jeden z powyższych podmiotów.
3. Q Securities świadcząc usługi na zasadach określonych w Regulaminie II wykonuje zlecenia dotyczące instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego, lecz nabywanych lub zbywanych na podstawie zlecenia poza obrotem zorganizowanym, tj. poza rynkiem regulowanym lub poza alternatywnym systemem obrotu, stąd systemu wykonywania zleceń – w rozumieniu art. 64 Rozporządzenia Delegowanego – nie określa się. Zlecenia wykonywane są w siedzibie Q Securities.
4. Q Securities świadcząc usługi na zasadach określonych w Regulaminie III wykonuje zlecenia dotyczące:
  - 1) zagranicznych instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym, lecz nabywanych lub zbywanych na podstawie zlecenia poza obrotem zorganizowanym, tj. poza rynkiem regulowanym, stąd systemu wykonywania zleceń – w rozumieniu art. 64 Rozporządzenia Delegowanego – nie określa się. Zlecenia wykonywane są w siedzibie Q Securities,
  - 2) zagranicznych instrumentów rynku niepublicznego, które to nie są dopuszczone do obrotu zorganizowanego ani do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym, stąd systemu wykonywania

zleceń – w rozumieniu art. 64 Rozporządzenia Delegowanego – nie określa się. Zlecenia wykonywane są w siedzibie Q Securities.

5. Q Securities wykonuje zlecenia, o których mowa w ust. 3 oraz ust. 4 pkt 1) po uzyskaniu uprzedniej wyraźnej zgody klienta na wykonanie jego zlecenia poza rynkiem regulowanym i alternatywnym systemem obrotu. Zgoda klienta może być ogólna lub dotyczyć poszczególnych transakcji.
6. W przypadku zleceń, których przedmiotem są instrumenty finansowe, o których mowa w § 1 ust. 4 pkt 2) lub 3) będące akcjami, Q Securities może podjąć się ich wykonania pod warunkiem możliwości jednoznacznego stwierdzenia przez Q Securities na podstawie wystawionego przez klienta zlecenia lub informacji uzyskanej od klienta przed wystawieniem zlecenia, iż następujący w wyniku realizacji zlecenia obrót akcjami poza obrotem zorganizowanym będzie wskazywał na to, iż:
  - 1) ma on charakter niesystematyczny, doraźny, nieregularny i rzadki, biorąc w szczególności pod uwagę wszelkie dotychczas składane przez klienta zlecenia w ramach danej umowy świadczenia usług, lub
  - 2) odbywa się on między klientami profesjonalnymi lub uprawnionymi kontrahentami, o których mowa odpowiednio w Ustawie i Rozporządzeniu, i nie wpływa na ustalanie poziomu cen rynkowych na podstawie czynników podaży i popytu.
7. Wykonując zlecenia, o których mowa w Polityce, Q Securities nie korzysta z systemów wykonania zleceń w rozumieniu art. 64 Rozporządzenia Delegowanego.
8. Wykonanie zlecenia poza systemami obrotu może wiązać się dla klienta z ryzykiem występującym po stronie kontrahenta, w szczególności związanym z ryzykiem wypłacalności kontrahenta lub niewywiązywaniem się z przyjętego zobowiązania.

§ 4

Działanie w najlepiej pojętym interesie klienta

1. Działanie w najlepiej pojętym interesie klienta oznacza podjęcie przez Q Securities wszelkich możliwych działań w celu uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klienta.
2. W celu działania w najlepiej pojętym interesie klienta Q Securities dąży do zapewnienia niezwłocznego, uczciwego i należytego wykonania zlecenia klienta.
3. W celu uwzględnienia możliwie najlepszych wyników dla klienta, Q Securities bierze pod uwagę następujące czynniki:
  - 1) cena instrumentu o którym mowa w § 1 ust. 4,
  - 2) koszty związane z wykonaniem zlecenia,
  - 3) ocena Q Securities w zakresie takich elementów jak: czas zawarcia transakcji, prawdopodobieństwo zawarcia transakcji i jej rozliczenia, wielkość i charakter zlecenia oraz inne aspekty mające istotny wpływ na uzyskanie możliwie najlepszego wyniku dla klienta.
4. Q Securities kierując się czynnikami, o których mowa w ust. 3 przypisuje im następujące wagi:
  - 1) cena instrumentu – wysoka dla klienta detalicznego i średnia dla klienta profesjonalnego,
  - 2) koszty wykonania zlecenia – wysoka dla klient detalicznego i średnia dla klienta profesjonalnego,
  - 3) czas zawarcia transakcji – średnia dla klienta detalicznego i wysoka dla klienta profesjonalnego,
  - 4) prawdopodobieństwo rozliczenia transakcji – niska dla klienta detalicznego i średnia dla klienta profesjonalnego,
  - 5) wielkość zlecenia – niska dla klienta detalicznego i średnia dla klienta profesjonalnego,
  - 6) charakter zlecenia – niska dla klienta detalicznego i średnia dla klienta profesjonalnego,
  - 7) inne aspekty mające wpływ na wykonanie zlecenia – niska dla klienta detalicznego i niska dla klienta profesjonalnego.
5. Q Securities ustala względne znaczenie czynników, o których mowa w ust. 3 w oparciu o własne doświadczenie oraz własną ocenę istniejących w danym czasie warunków mogących mieć wpływ na wykonanie zlecenia, biorąc pod uwagę następujące kryteria działania w najlepiej pojętym interesie klienta:
  - 1) kategorię klienta,
  - 2) specyfikę zlecenia,
  - 3) cechy instrumentu o którym mowa w § 1 ust. 4, będącego przedmiotem zlecenia.
6. W oparciu o wskazane wyżej czynniki i kryteria Q Securities wybiera najlepszy sposób wykonania zlecenia.
7. Q Securities zastrzega sobie możliwość dokonywania zmian czynników oraz ich wag, o których mowa odpowiednio w ust. 3 i 4, na podstawie przeprowadzonej przez Q Securities oceny czynników mających wpływ na działanie w najlepiej pojętym interesie klienta.

8. Q Securities stosuje następujące zasady prowadzące do uzyskania możliwie najlepszych wyników dla swoich klientów:
  - 1) zasada stawiania interesu klienta na pierwszym miejscu, przed interesem Q Securities i pracowników Q Securities,
  - 2) zasada równego traktowania klientów,
  - 3) zasada monitorowania procesów Q Securities pod kątem zgodności działania ze sposobami postępowania określonymi w Polityce.
9. Zasady prowadzące do uzyskania możliwie najlepszych wyników dla klientów realizowane są w szczególności w następujących obszarach działalności Q Securities:
  - 1) przy monitorowaniu zgodności podejmowanych czynności z Polityką,
  - 2) przy realizacji zleceń składanych przez klientów,
  - 3) przy rozpatrywaniu skarg klientów.
10. Pomimo, iż Polityka ma na celu osiągnięcie dla klientów możliwie najlepszych wyników, nie oznacza to, iż okoliczności pozwolą na uzyskanie takiego rezultatu w przypadku każdej czynności, a w szczególności podczas działania siły wyższej lub wystąpienia jakiegokolwiek innej przyczyny niezależnej od Q Securities.

§ 5

Świadczenie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu w celu ich wykonania

1. Przez działania podejmowane przez Q Securities w najlepiej pojętym interesie Klienta w zakresie świadczenia usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu w celu ich wykonania, rozumie się realizowanie przez Q Securities zleceń lub dyspozycji Klienta zgodnie z ich treścią, poprzez ich niezwłoczne przekazywanie do wykonania do miejsca wykonania zlecenia określonego w § 3 ust. 2.
2. Zlecenie lub dyspozycje określają w szczególności instrument finansowy będący przedmiotem zlecenia.
3. Ze względu na charakter przyjmowanych zleceń lub dyspozycji w odniesieniu do każdego przyjmowanego zlecenia lub dyspozycji istnieje tylko jedno możliwe miejsce jego realizacji.
4. Q Securities przekazując zlecenia lub dyspozycje do podmiotu - miejsca wykonania zlecenia określonego w § 3 ust. 2 – działa zgodnie z regulacjami danego podmiotu, w szczególności statutem, warunkami emisji oraz zasadami regulującymi dystrybucję danego instrumentu finansowego będącego przedmiotem danego zlecenia lub dyspozycji.

§ 6

Monitorowanie skuteczności Polityki i jej przegląd

1. Q Securities na bieżąco monitoruje skuteczność wdrożonych rozwiązań i Polityki.
2. Q Securities dokonuje przeglądu Polityki nie rzadziej niż raz na rok oraz informuje klientów o istotnych zmianach Polityki, przy czym przekazanie tych informacji nastąpi przy użyciu trwałego nośnika informacji lub poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Q Securities, o ile spełnione są warunki określone w art. 3 ust. 2 Rozporządzenia Delegowanego.
3. Zmiany Polityki wchodzi w życie w odniesieniu do klienta, jeżeli klient nie wypowiedział umowy świadczenia danej usługi maklerskiej w terminie przewidzianym w tej umowie lub regulaminie świadczenia danej usługi maklerskiej.

III. Ogólny opis istoty i charakteru instrumentów finansowych oraz ryzyka związanego z inwestowaniem w instrumenty finansowe

Informacje wstępne:

Q Securities S.A. („Q Securities”) zwraca uwagę na to, iż nieodłączną częścią każdej inwestycji jest ryzyko. Poziom tego ryzyka jest zróżnicowany i w dużej mierze zależy od rodzaju instrumentu finansowego, który jest przedmiotem inwestycji. Podjęcie każdej decyzji inwestycyjnej powinno wiązać się z koniecznością określenia przyszłego dochodu oraz dokonania oceny ryzyka z nim związanego. Charakterystyczne dla instrumentów finansowych jest to, że im wyższe jest ryzyko związane z danym instrumentem, tym wyższa jest oczekiwana przez inwestorów stopa zwrotu. Należy jednakże mieć na względzie, że z wyższym poziomem ryzyka wiąże się wyższa potencjalna strata, którą może ponieść inwestor.

Z nabywaniem papierów wartościowych / instrumentów finansowych związanych jest szereg ryzyk inwestycyjnych, wśród których najistotniejsze są: a) ryzyko rynkowe – związane z możliwością spadku rynkowej wartości instrumentów finansowych wskutek zmiany koniunktury na rynku kapitałowym, b) ryzyko płynności – ryzyko utraty bądź znaczącego utrudnienia możliwości zbycia instrumentów finansowych, w szczególności w przeciągu krótkiego okresu czasu, c) ryzyko kredytowe – wynikające z możliwości niewypłacalności emitenta instrumentów finansowych wskutek utraty zdolności spłaty swoich zobowiązań, d) ryzyko upadłości – wynikające z możliwości powstania przesłanek do ogłoszenia upadłości emitenta instrumentów finansowych, e) ryzyko operacyjne – ryzyko poniesienia strat w wyniku działania niesprawnych systemów emitenta, niewystarczającej kontroli, błędów człowieka lub niewłaściwego zarządzania, f) ryzyko umów – ryzyko związane z zawarciem przez emitenta umów, które mogą nie być realizowane przez ich strony, g) ryzyko zdarzeń nadzwyczajnych – ryzyko utraty lub obniżenia wartości inwestycji wskutek celowego lub losowego zdarzenia, h) ryzyko makroekonomiczne – związane ze stanem koniunktury gospodarczej, zależne od stopnia inflacji, poziomu stóp procentowych, stopy bezrobocia oraz innych czynników makroekonomicznych, i) ryzyko walutowe – wynikające ze zmiany kursów walut, j) ryzyko prawne – wynikające z możliwości wprowadzenia niekorzystnych regulacji, w szczególności w zakresie podatków, cła, akcyzy, koncesji, pozwoleń, norm technicznych oraz innych regulacji odnośnie prowadzenia działalności gospodarczej.

Zwracamy uwagę, iż z inwestycjami w instrumenty finansowe wiąże się obowiązek podatkowy. Polski system podatkowy, jego interpretacje i stanowiska organów podatkowych odnoszące się do przepisów prawa podatkowego ulegają częstym zmianom. Dlatego też, właściciele instrumentów finansowych mogą zostać narażeni na niekorzystne zmiany, głównie w odniesieniu do stawek podatkowych. Może to negatywnie wpłynąć na zwrot z zainwestowanego kapitału w instrumenty finansowe.

Mając powyższe na uwadze, Q Securities informuje, że:

- 1) inwestowanie środków w instrumenty finansowe może wiązać się z ryzykiem utraty części lub całości zainwestowanych środków, a nawet koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów,
- 2) informacje o wysokiej stopie zwrotu z danego instrumentu lub usługi uzyskane w przeszłości nie stanowią gwarancji jej osiągnięcia tak obecnie, jak i w przyszłości, dlatego też nie powinny być one traktowane jako zapowiedź osiągnięcia takich wyników,
- 3) przed podjęciem decyzji inwestycyjnej, klient powinien dokładnie zapoznać się z informacjami na temat poszczególnych instrumentów finansowych oraz ryzyk z nimi związanych,
- 4) przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych klient powinien mieć świadomość, iż na cenę danego instrumentu finansowego mogą mieć wpływ czynniki niezależne od emitenta tego instrumentu i wyników jego działalności, np.: zmieniające się warunki ekonomiczne, prawne, polityczne i podatkowe.

Informacje na temat poszczególnych instrumentów finansowych oraz związanych z nimi ryzyk zostały zamieszczone poniżej. Należy jednakże mieć na względzie, że niniejszy dokument zawiera jedynie informacje o charakterze ogólnym, jak też nie wskazuje wszystkich ryzyk, jakie mogą mieć wpływ na wartość inwestycji w konkretny instrument finansowy. Szczegółowe informacje na temat opisanych poniżej instrumentów finansowych i związanych z nimi ryzyk znajdują się w prospektach lub memorandumach emisyjnych oraz innych dokumentach informacyjnych dotyczących konkretnych instrumentów finansowych, w tym warunkach ich emisji lub obrotu.

Informacje takie znajdują się również na stronach internetowych Komisji Nadzoru Finansowego oraz Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., a także na stronach specjalistycznych portali internetowych.

Charakterystyka instrumentów finansowych mogących być przedmiotem transakcji przeprowadzanej za pośrednictwem Q Securities oraz związanego z nimi ryzyka inwestycyjnego:

Q Securities informuje, że przedstawione przykłady pozytywne i negatywne nie uwzględniają kosztów, opłat i podatków poniesionych przez klienta.

1. Obligacje

Charakterystyka instrumentu:

Obligacja jest instrumentem finansowym o charakterze dłużnym (poświadczającym wierzycelność), w którym jedna strona, zwana emitentem obligacji, stwierdza, że jest dłużnikiem drugiej strony, zwanej obligatariuszem (właściciel obligacji) i zobowiązuje się wobec obligatariusza do wykupu obligacji oraz spełnienia innych świadczeń, zazwyczaj w postaci wypłaty odsetek. Wpłaconą przez inwestora kwotę nominalną obligacji emitent spłaca na rzecz obligatariusza w ściśle określonym terminie (termin wykupu) wraz z odsetkami, których sposób naliczania jest określony w warunkach emisji obligacji. Obligacje mogą być emitowane przez przedsiębiorców (obligacje korporacyjne) w celu pozyskania środków finansowych w szczególności na ich inwestycje lub rozwój działalności. Emitentami obligacji mogą być również Skarb Państwa (obligacje skarbowe) oraz gminy, powiaty, województwa, związki tych jednostek samorządu terytorialnego, a także jednostki władz regionalnych lub lokalnych innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej (obligacje komunalne). Ponadto, obligacje mogą być emitowane przez instytucje finansowe, których członkiem jest Rzeczpospolita Polska lub Narodowy Bank Polski, lub przynajmniej jedno z państw należących do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub bank centralny takiego państwa, lub instytucje, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy regulujące działalność takich instytucji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej i zawierające stosowne postanowienia dotyczące emisji obligacji. Obligacje emitowane są na czas określony za wyjątkiem obligacji wieczystych. Okres trwania obligacji (termin zapadalności obligacji) powinien być dopasowany do okresu, w którym emitent zamierza zgromadzić kapitał niezbędny do spłaty zaciągniętego długu obligacyjnego wraz z odsetkami. Najważniejszymi cechami obligacji są:

- 1) termin wykupu - jest to termin, z upływem którego emitent zobowiązany jest dokonać wykupu, tzn. zwrócić zaciągnięty dług właścicielowi obligacji,
- 2) wartość (cena) nominalna - jest to wartość, od której nalicza się odsetki i którą emitent zwraca w dniu wykupu,
- 3) cena emisyjna - jest to cena, po której obligacja jest sprzedawana w momencie emisji pierwszemu właścicielowi,
- 4) oprocentowanie - określa wielkość odsetek od zaciągniętego zobowiązania wypłacanych obligatariuszowi; wyrażone jest ono w procentach wartości nominalnej (w skali roku); zwykle odsetki płacone są regularnie, np. co rok, co pół roku, co kwartał.

Ze względu na oprocentowanie wyróżniamy obligacje:

- 1) obligacje o stałym oprocentowaniu – można dokładnie określić wszystkie płatności z tytułu posiadania instrumentu w momencie jego zakupu,
- 2) obligacje o zmiennym oprocentowaniu – oprocentowanie zmienia się w terminie płacenia odsetek i zależy od stopy referencyjnej, za którą przyjmuje się zwykle stopę kredytową na rynku międzybankowym (np. WIBOR) lub stopę rentowności bonów skarbowych,
- 3) obligacje indeksowane (w ramach obligacji o zmiennym oprocentowaniu) – oprocentowanie za dany okres zależy od wartości określonego indeksu a zwykle jest nim stopa inflacji (obligacje indeksowane stopą inflacji),
- 4) obligacje zerokuponowe – z tytułu ich posiadania nie są płacone odsetki; mają one charakter dyskontowy – jej cena stanowi różnicę między wartością nominalną a premią terminową. Obligacje mogą być sprzedawane zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym. Emitentem obligacji może być zarówno Skarb Państwa, jak i inne instytucje i podmioty gospodarcze, jak spółki kapitałowe (obligacje przedsiębiorstw), gminy i samorządy lokalne (obligacje komunalne).

Ryzyka związane z instrumentem:

Możemy wyróżnić w szczególności następujące rodzaje ryzyka związane z inwestycją w obligacje (nie są to oczywiście jedyne ryzyka związane z tą inwestycją):

- 1) Ryzyko kredytowe – jest to ryzyko niewypłacalności emitenta obligacji, kiedy dłużnik nie ma możliwości wywiązania się z przyjętych na siebie zobowiązań. Wielkość tego ryzyka zależy od wiarygodności emitenta – najmniej ryzykowne są obligacje wyemitowane przez Skarb Państwa, następnie obligacje gwarantowane przez Skarb Państwa i obligacje komunalne, zaś najbardziej ryzykowne obligacje przedsiębiorstw.
- 2) Ryzyko stopy procentowej – cena obligacji jest odwrotnie proporcjonalna do wymaganej stopy zwrotu, tzn. jeśli inwestorzy wymagają wyższej rentowności z danej inwestycji to automatycznie spada cena obligacji już wyemitowanych. Zatem możemy tu mówić o ryzyku ceny, które występuje, jeśli chcemy sprzedać obligację przed terminem wykupu. Podsumowując: w przypadku wzrostu stóp cena papierów maleje, w przypadku spadku rośnie. W przypadku papierów wartościowych o zmiennym oprocentowaniu ryzyko to jest niższe niż w przypadku obligacji o stałym kuponie. Im dłuższy jest czas do wykupu instrumentów tym to ryzyko jest większe. Ryzyko ceny nie występuje, jeśli przetrzymujemy obligację do terminu wykupu (otrzymujemy znaną wcześniej wartość nominalną).
- 3) Ryzyko inflacji – na ryzyko inflacji najbardziej narażone są obligacje o stałym oprocentowaniu, jednak zmiana poziomu inflacji przekłada się także na spadek wartości obligacji o zmiennym oprocentowaniu. W przypadku siły nabywczej pieniądza, zmienia się realna wartość danej obligacji.
- 4) Ryzyko reinwestycji – ryzyko polegające na tym, iż zakładana przez inwestora stopa zwrotu z papierów dłużnych nie zostanie zrealizowana za sprawą reinwestycji środków otrzymanych z wypłat kuponów w instrumenty o niższym oprocentowaniu.
- 5) Ryzyko przedterminowego wykupu – dotyczy obligacji zawierających opcję wcześniejszego wykupu, które pozwala emitentowi spłacić część lub całość emisji przed terminem wymagalności.
- 6) Ryzyko związane z zabezpieczeniem obligacji – polega na zabezpieczeniu obligacji lub wskazaniu na przyszłość, iż obligacje nie będą zabezpieczone. Ryzykiem niezabezpieczonych obligacji jest możliwość braku wystarczających aktywów do zaspokojenia roszczeń finansowych obligatariuszy. Ryzykiem zabezpieczonych obligacji jest konieczność dochodzenia roszczeń wynikających z obligacji w postępowaniu egzekucyjnym w przypadku utraty płynności finansowej przez emitenta.

Obligacje zamienne:

Szczególnym typem obligacji są obligacje zamienne. Obligacja zamienna jest dłużnym papierem wartościowym emitowanym przez spółki akcyjne lub komandytowo-akcyjne, który po spełnieniu określonych warunków może zostać zamieniony na ustaloną liczbę akcji. Instrument ten ma charakter opcyjny, gdyż wzrost cen akcji emitenta może doprowadzić do wzrostu wartości obligacji ponad wartość zaciągniętego długu, natomiast granicę spadku ceny obligacji wyznacza poziom tego długu. W przypadku tego instrumentu mamy do czynienia z dodatkowym ryzykiem związanym z wbudowaną opcją kupna akcji emitenta. Jeśli zmienia się cena akcji emitenta, to cena obligacji zamiennej może rosnąć lub spadać bardziej niż cena zwykłej obligacji emitenta w podobnych warunkach rynkowych, a warunkują to zmiany wartości części opcyjnej obligacji zamiennej.

Obligacje odznaczają się ograniczoną zmiennością cen.

Przykład:

- Warunki pozytywne:

Obligacja o stałym oprocentowaniu w wysokości 7 %, termin wykupu ustalony na 2 lata, wartość nominalna 100 zł, cena emisyjna po jakiej emitent oferuje obligacje wynosi 97 % wartości nominalnej (co daje 97 zł za obligację), odsetki płacone co pół roku. Przy oprocentowaniu 7% w skali roku wartość odsetek od 100 PLN wynosi 7 zł. Odsetki płacone są co pół roku, czyli nabywca obligacji co 6 miesięcy dostaje w zaokrągleniu odsetki w wysokości 3,50 zł. W dniu wykupu obligacji inwestor otrzymał 100 zł (wartość nominalna obligacji) oraz 3,50 zł (ostatni kupon odsetkowy). Przez 2 lata od zainwestowania kwoty 97 zł inwestor otrzymał: 100 zł + 14 zł odsetek (co 6 miesięcy

po 3,50 zł), czyli 114 PLN. Zatem zysk na inwestycji w powyższe obligacje wyniósł 17 zł, co przekłada się na stopę zwrotu równą 9,8% w skali roku przy założeniu reinwestycji odsetek po stopie zwrotu równej inwestycji w obligacje tj. 9,8%.

- Warunki negatywne:

Inwestor zainwestował środki w niezabezpieczone obligacje korporacyjne o wartości nominalnej 100 zł oraz cena nabycia była równa wartości nominalnej jednej obligacji. Emitent tych obligacji ogłosił upadłość przed dniem wykupu ww. obligacji. W powyższym przypadku wiarytelności z obligacji będą zaspokajane z majątku emitenta na równi z pozostałymi zobowiązaniami. Z majątku emitenta dedykowanego zaspokojeniu zobowiązań wyłącza się składniki majątku stanowiące zabezpieczenie innych wiarytelności. W wyniku sprzedaży majątku emitenta w postępowaniu upadłościowym uzyskano kwotę pozwalającą na zaspokojenie 60% wszystkich niezabezpieczonych zobowiązań emitenta (po odliczeniu kosztów egzekucyjnych). Strata inwestora w przypadku ww. inwestycji może wynieść 40 zł za każdą obligację, nie uwzględniając przy tym wypłaconych odsetek od obligacji. W skrajnie negatywnych warunkach może dojść do sytuacji, w której majątek emitenta nie pozwoli na uzyskanie kwoty niezbędnej do zaspokojenia zobowiązań emitenta. Wówczas inwestor może się liczyć z utratą 100% inwestycji a strata może być zmniejszona o wartość wypłaconych kuponów.

2. Akcje

Charakterystyka instrumentu:

Akcja jest udziałowym instrumentem finansowym odzwierciedlającym prawo do własności części majątku spółki. Emitentem akcji może być wyłącznie spółka akcyjna, prosta spółka akcyjna lub spółka komandytowo-akcyjna. Akcja jako prawo udziałowe, które oznacza członkostwo w spółce, a jej właściciel nazywany jest akcjonariuszem. Z posiadaniem akcji związane są konkretne prawa i obowiązki akcjonariusza. Akcje mogą być imienne lub na okaziciela, zwykłe lub uprzywilejowane. Akcjonariusz posiada dwa rodzaje uprawnień: majątkowe i korporacyjne. Do uprawnień majątkowych można zaliczyć np.: prawo do dywidendy czy prawo do odpowiedniej części majątku spółki w przypadku jej likwidacji. Uprawnieniami korporacyjnymi są m.in.: prawo do informacji o działalności spółki, prawo głosu, prawo do udziału w walnym zgromadzeniu spółki.

Ryzyka związane z instrumentem:

Podstawowym ryzykiem związanym z posiadaniem akcji jest zmienność ich wyceny dokonywanej przez rynek. Np. w przypadku gdy wyniki finansowe spółki są dobre, wówczas wraz ze wzrostem wartości spółki może rosnąć cena jej akcji. Jednak w sytuacji gdy w spółce wystąpią trudności np. ze sprzedażą produktów czy usług, a co za tym idzie wystąpi spadek zysków lub pojawi się strata, akcje takiej spółki mogą tracić na wartości, czasem gwałtownie. Akcjonariusz powinien mieć świadomość, że z posiadaniem akcji może wiązać się zarówno szybki i duży zysk, jak i możliwość spadku ich wartości rynkowej, a także całkowitej utraty wartości akcji spółki (np. w przypadku upadłości spółki).

- 1) Ryzyko ceny – głównymi czynnikami ryzyka inwestycji w akcje są czynniki dotyczące kondycji finansowej spółek będących ich emitentami. Na ryzyko to mają wpływ następujące czynniki:
  - a) ryzyko specyficzne spółki – związane jest z działalnością spółki, jej kondycją finansową, osiąganymi wynikami finansowymi. Wysokość i stabilność wyników finansowych spółki ma podstawowy wpływ na ryzyko inwestycyjne oraz na przyszłe stopy zwrotu z wybranych akcji. Im słabsze wyniki finansowe osiąga spółka, tym większe prawdopodobieństwo poniesienia przez akcjonariusza straty oraz większa zmienność notowań akcji. Z ryzykiem tym wiążą się też takie elementy jak np.: ocena pracy zarządu, zmiany strategii lub modelu biznesowego spółki, polityka w zakresie ładu korporacyjnego, polityka dywidendowa, konflikty w akcjonariacie i inne.
  - b) kapitalizacja spółki – wartość giełdowa spółki równa iloczynowi aktualnego kursu akcji i liczby akcji spółki. Im mniejsza kapitalizacja spółki tym większe prawdopodobieństwo dużych zmian notowań i mniejsza płynność.
  - c) płynność spółki – średnia wielkość obrotów spółki w wybranym okresie czasu wpływa często na zmienność notowań. Im mniejsza wartość obrotów spółki tym z reguły większa zmienność notowań.

- d) split akcji – notowania akcji, które podlegają splitowi (podział wartości akcji przez duży dzielnik) cechują duże wahania wartości spowodowane zakupami kapitału spekulacyjnego.
  - e) ryzyko branżowe – związane jest z postrzeganiem przez inwestorów konkretnej branży, w której działa dana spółka. Największe ryzyko wiąże się z inwestycją w spółki działające w branży schyłkowej lub branży zdominowanej przez jeden lub kilka podmiotów. Wówczas nawet przy dobrej kondycji finansowej samej spółki istnieje duże ryzyko spadku kursu jej akcji. W poszczególnych branżach można obserwować np.: wzrost konkurencji, spadek popytu na produkty, zmiany technologiczne itp.
  - f) ryzyko rynkowe (ryzyko systematyczne) – ryzyko rynkowe wynika z natury samego rynku kapitałowego, który do wyceny aktywów oprócz czynnika racjonalnego używa także czynnika emocjonalnego, psychologicznego. Dodatkowo na ryzyko rynkowe ma wpływ globalne powiązanie rynków, co może powodować, że spadki na ważnym światowym rynku kapitałowym mogą mieć istotny wpływ na notowania rodzimych spółek mimo ich dobrej kondycji finansowej. Wartość inwestycji zależy więc do pewnego stopnia od zachowania całego rynku. Nie można więc wyeliminować go poprzez dywersyfikację portfela papierów wartościowych.
  - g) ryzyko makroekonomiczne – wynika z wrażliwości danego rynku kapitałowego na krajowe i światowe procesy makroekonomiczne, w szczególności takie, jak: tempo wzrostu gospodarczego, stopień nierównowagi makroekonomicznej (deficyty budżetowe, handlowe i obrotów bieżących), wielkość popytu konsumpcyjnego, poziom inwestycji, wysokość stóp procentowych, wielkość i kształtowanie się poziomu inflacji, wielkość i kształtowanie się poziomu cen surowców, czy sytuacja geopolityczna.
- 2) Ryzyko płynności – polega ono na niemożliwości kupna lub sprzedaży instrumentu bez znaczącego wpływu na jego cenę. W przypadku ryzyka płynności należy pamiętać, że:
- a) zlecenia kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych mogą zostać niezrealizowane lub zrealizowane w części,
  - b) może wystąpić ryzyko rozliczeń, czyli możliwości nieterminowego rozliczenia zawartej transakcji, ze względu na nie wywiązanie się kontrahenta z zobowiązania w określonym terminie.
- 3) Ryzyko zawieszenia bądź ryzyko wycofania z obrotu zorganizowanego – wynika ono z możliwości zawieszenia notowań, wycofania lub wykluczenia instrumentów finansowych z obrotu na rynku regulowanym. Taka sytuacja w znaczący sposób może wpłynąć na rynkową wycenę instrumentów finansowych.
- 4) Ryzyko naruszenia przepisów prawa związanych z ofertą akcji – naruszenie przepisów wiąże się z możliwością nałożenia określonych sankcji administracyjnych na emitenta lub akcjonariusza sprzedającego akcje.

Akcje odznaczają się znaczącą zmiennością cen, zwłaszcza w krótkim okresie czasu, co jest równoznaczne z wysokim ryzykiem inwestycyjnym.

Przykład:

- Warunki pozytywne:

Cena rynkowa akcji wynosi 100 zł. Cena akcji wzrośnie o 10%, tj. o kwotę 10 zł. W takim wypadku zysk z inwestycji w ww. akcje wynosi 10 zł. Pierwotnie zainwestowany kapitał zostanie powiększony o zysk związany ze wzrostem ceny akcji.

- Warunki negatywne:

Cena rynkowa akcji wynosi 100 zł. Cena akcji spadnie o 20%, tj. o kwotę 20 zł. W takim wypadku strata z inwestycji w ww. akcje wynosi 20 zł. Górna granica straty nie może przekroczyć wartości pierwotnie zainwestowanego kapitału.

3. Certyfikaty inwestycyjne

Charakterystyka instrumentu:

Certyfikat inwestycyjny to papier wartościowy emitowany przez fundusz inwestycyjny zamknięty. Certyfikaty inwestycyjne są niepodzielne i reprezentują równe prawa dla danej serii. Wartość certyfikatów inwestycyjnych uzależniona jest od wartości portfela inwestycyjnego funduszu. Fundusz inwestycyjny zamknięty dokonuje wyceny aktywów funduszu nie rzadziej niż raz na trzy miesiące oraz nie później niż na siedem dni przed rozpoczęciem zbywania certyfikatów kolejnej emisji. Z chwilą wykupienia certyfikatów przez fundusz są one umarzane z mocy prawa. Fundusze inwestycyjne zamknięte w porównaniu do funduszy otwartych posiadają znacznie szersze możliwości inwestycyjne, co daje szerszą elastyczność w selekcji strategii oraz inwestycji dla zarządzających, a w konsekwencji może wiązać się z poniesieniem większego ryzyka. Podstawowymi dokumentami informacyjnymi dla klientów są warunki emisji oraz statuty funduszy. Działalność funduszy inwestycyjnych w Polsce jest regulowana określonymi przepisami prawa oraz kontrolowana przez Komisję Nadzoru Finansowego. Jeśli certyfikaty inwestycyjne są notowane na giełdzie, podlegają one codziennej wycenie rynkowej, analogicznie jak inne papiery wartościowe notowane na tym rynku. Posiadacz certyfikatów inwestycyjnych może zrealizować jego wartość przez sprzedaż na rynku wtórnym, sprzedaż emitentowi (o ile ten będzie skupował własne certyfikaty inwestycyjne) lub otrzymać wypłatę środków przypadających na posiadane certyfikaty inwestycyjnych w przypadku likwidacji funduszu.

Ryzyka związane z instrumentem:

Stopień ryzyka przy inwestowaniu w certyfikaty inwestycyjne jest uzależniony od kategorii do której emitujący je fundusz inwestycyjny należy. Z reguły im większa część portfela może być inwestowana na rynku akcji czy instrumenty pochodne tym ryzyko inwestycji jest większe. Zarządzający funduszami starają się, poprzez odpowiednią dywersyfikację i aktywne zarządzanie portfelem, minimalizować ryzyka przypisane poszczególnym instrumentom, w które fundusz inwestuje, niemniej należy być świadomym, że nawet najlepiej zdywersyfikowany portfel nie jest w stanie uchronić inwestora przed ryzykiem rynkowym. Wartość lokat funduszu w bardzo dużym stopniu zależy od zachowania całego rynku czy to akcji, czy obligacji. Nie można tego ryzyka wyeliminować poprzez dywersyfikację portfela papierów wartościowych. W związku z szerszymi możliwościami inwestycyjnymi aniżeli w przypadku funduszy inwestycyjnych otwartych fundusze inwestycyjne zamknięte i związane z nimi certyfikaty inwestycyjne mogą być bardziej ryzykowne w porównaniu do funduszy inwestycyjnych otwartych.

Pozostałe ryzyka:

- 1) Ryzyko selekcji instrumentów finansowych – zarządzający funduszem może podjąć błędne decyzje co do selekcji papierów wartościowych do portfela inwestycyjnego funduszu. Ryzyko to ograniczane jest poprzez dywersyfikację portfela inwestycyjnego oraz wewnętrzne procedury towarzystwa funduszy inwestycyjnych.
- 2) Ryzyko nieosiągnięcia celu inwestycyjnego. Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego, a indywidualna stopa zwrotu uzależniona jest od wartości certyfikatu inwestycyjnego w momencie jego wyemitowania i odkupienia oraz od wysokości opłaty manipulacyjnej i podatku od dochodów kapitałowych.
- 3) Ryzyko płynności – z zasady płynność certyfikatów inwestycyjnych jest niska.
- 4) Ryzyko wyceny – w związku z ograniczoną płynnością istnieje ryzyko, że cena możliwa do uzyskania w wyniku transakcji na rynku zorganizowanym lub poza obrotem zorganizowanym będzie niższa niż aktualna wycena aktywów netto funduszu. Wyceny certyfikatów inwestycyjnych dokonywane są przez fundusze inwestycyjne zamknięte rzadziej niż wyceny dokonywane przez fundusze inwestycyjne otwarte.
- 5) Ryzyko dźwigni finansowej – istnieje możliwość pojawienia się przypadków, gdy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty inwestuje w instrumenty finansowe, które w swojej konstrukcji zawierają dźwignię finansową. Inwestor narażony jest na stratę do wartości pierwotnej inwestycji (ceny nabycia certyfikatów).

Zmienność cen certyfikatów inwestycyjnych jest zróżnicowana w zależności od typu funduszu inwestycyjnego.

Przykład:

- Warunki pozytywne:

Inwestor nabył certyfikat inwestycyjny po cenie emisyjnej wynoszącej 1.000 zł. Po dokonaniu wyceny aktywów funduszu zrealizowanej w związku z terminem zapadalności funduszu, wartość certyfikatu inwestycyjnego wzrosła do kwoty 1.100 zł. Zysk inwestora zatem wyniósł 100 zł.

- Warunki negatywne:

Inwestor nabył certyfikat inwestycyjny po cenie emisyjnej wynoszącej 1.000 zł. Po dokonaniu wyceny aktywów funduszu zrealizowanej w związku z terminem zapadalności funduszu, wartość certyfikatu inwestycyjnego spadnie do kwoty 900 zł. Strata inwestora zatem wyniosła 100 zł. Maksymalna wysokość straty nie może przekroczyć wartości pierwotnie zainwestowanego przez inwestora kapitału.

4. Produkty strukturyzowane

Charakterystyka instrumentu:

Produkty strukturyzowane są instrumentami finansowymi, których cena jest uzależniona od wartości określonego wskaźnika rynkowego (tzw. instrumentu bazowego) np.:

- Indeksów giełdowych,
- Kursów akcji,
- Surowców (ropa naftowa, złoto, srebro, gaz ziemny itp.),
- Produktów rolnych (pszenica, kukurydza, kakao, kawa itp.),
- Koszyków akcji, surowców, indeksów giełdowych,
- Kursów walut, stóp procentowych itp.

W zależności od konstrukcji certyfikatów i zachowania się instrumentu bazowego może to oznaczać, że w kurs certyfikatu spadnie lub wzrośnie. Oznacza to, że produkty strukturyzowane są złożeniem kilku prostych instrumentów finansowych. Produkty strukturyzowane umożliwiają osobom fizycznym inwestowanie na rynkach, do których nie mają oni bezpośredniego dostępu.. Certyfikaty emitowane są przez instytucje finansowe, które określają ich zasady zachowania się w zależności od zmian cen instrumentu bazowego. Może to być albo dokładne odzwierciedlenie na zasadzie 1:1, tj. wzrost ceny certyfikatu przy wzroście ceny instrumentu bazowego, ale może to być relacja odwrotna („pozycja krótka”) gdy cena instrumentu bazowego spada, kurs certyfikatu rośnie przynosząc zysk posiadaczowi. Niektóre certyfikaty dają możliwość skorzystania z dźwigni finansowej, w efekcie czego relacja zmiany ceny certyfikatu do instrumentu bazowego jest wyższa. Niektóre z certyfikatów posiadają pełną lub częściową ochronę kapitału, jeszcze inne pozwalają na realizację określonego scenariusza (np. w ciągu 6 miesięcy instrument bazowy osiągnie cenę X), wówczas wypłacany jest zysk.

Produkty strukturyzowane oferowane w Polsce zasadniczo charakteryzują się następującymi cechami:

- pełna lub częściowa ochrona kapitału,
- zdefiniowany czas trwania inwestycji,
- określenie stopy zwrotu z inwestycji w produkt w zależności od różnych scenariuszy rozwoju sytuacji gospodarczej, opisane za pomocą formuły zadającej wartość wypłacanej kwoty w określonych warunkach.

Podstawowe rodzaje certyfikatów

- Turbo [dają możliwość zarabiania zarówno na wzrostach, jak i spadkach. Charakteryzują się zmienną dźwignią, zaś strata w nich ograniczona jest do zainwestowanej kwoty]
- Faktor [dają możliwość zarabiania zarówno na wzrostach, jak i spadkach. Charakteryzują się stałą dźwignią, to zaś sprawia, że codziennie przeliczany jest poziom mnożnika dźwigni. Ze względu na te zasady instrument przeznaczony jest dla doświadczonych inwestorów]
- Odwrotnie zamienne [dają szansę uzyskania wysokiego kuponu odsetkowego na koniec inwestycji niezależnie od ceny instrumentu bazowego.]

Ryzyka związane z instrumentem:

- 1) Ryzyko stóp procentowych – wpływa bezpośrednio na wartość poszczególnych instrumentów finansowych mogących wchodzić w skład koszyka danego certyfikatu. W przypadku wzrostu stóp procentowych cena papierów dłużnych o stałym oprocentowaniu ulega obniżeniu. Poziom rynkowych stóp procentowych wpływa na ceny instrumentów rynku pieniężnego. Spadek stóp powoduje spadek rentowności tych instrumentów, a w konsekwencji spadek tempa wzrostu wartości certyfikatu strukturyzowanego,
- 2) Ryzyko kredytowe – związane z możliwością niewywiązania się ze swoich zobowiązań przez kontrahenta, z którym zostały zawarte umowy lub transakcje na instrumentach finansowych będących przedmiotem koszyka certyfikatów. W związku z zakładanym udziałem instrumentów finansowych o charakterze dłużnym istnieje ryzyko, że niewypłacalność któregośkolwiek z emitentów może negatywnie wpłynąć na wartość certyfikatu strukturyzowanego.
- 3) Ryzyko rynkowe – związane ze zmiennością cen instrumentów finansowych podlegających wahaniom pod wpływem ogólnych tendencji rynkowych. Ceny papierów wartościowych podlegają tendencjom rynkowym w kraju i na świecie w zależności od oceny perspektyw rozwoju sytuacji przez inwestorów, co może skutkować silnymi spadkami lub długoterminowymi trendami spadkowymi, w szczególności cen akcji,
- 4) Ryzyko rozliczenia - związane z możliwością nieterminowego rozliczenia transakcji zawartych przez emitenta certyfikatów strukturyzowanych, co może skutkować poniesieniem dodatkowych kosztów,
- 5) Ryzyko walutowe - zmienność kursów walut jest nierozłącznym elementem związanym z inwestowaniem środków pieniężnych, co przekłada się na zmienność wartości certyfikatów strukturyzowanych,
- 6) Ryzyko płynności - wynikające z możliwości wystąpienia sytuacji, w której nie jest możliwe dokonanie transakcji papierami wartościowymi bez znaczącego wpływu na ich cenę,
- 7) Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów - w przypadku zaprzestania lub ograniczenia działalności istnieje przejściowe ryzyko ograniczenia dysponowania przechowywanymi papierami wartościowymi,
- 8) Ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków - wynikające z możliwości lokowania aktywów, w granicach określonych przez obowiązujące przepisy prawa, w papiery wartościowe lub inne instrumenty finansowe emitowane przez niewielką liczbę emitentów lub emitentów działających na jednym rynku,
- 9) Ryzyko makroekonomiczne - wynikające z potencjalnego wpływu koniunktury gospodarczej w kraju oraz na świecie na ceny rynkowe instrumentów finansowych znajdujących się wśród aktywów funduszu. Do najważniejszych wskaźników makroekonomicznych mogących wpływać na wartość składników aktywów należą m.in.: tempo wzrostu gospodarczego, poziom inflacji, poziom bilansu budżetu oraz bilansu na rachunku obrotów bieżących,
- 10) Ryzyko sytuacji politycznej - związane z możliwością destabilizacji sytuacji politycznej, co może wpływać pośrednio lub bezpośrednio na działalność emitenta oraz na podejmowane przez inwestorów decyzje inwestycyjne,
- 11) Ryzyko niedopuszczenia do obrotu na rynku regulowanym - może mieć niekorzystny wpływ na wartość lub ograniczyć zbywalność papieru wartościowego,
- 12) Ryzyko działalności emitenta, który znajduje się w koszyku certyfikatu strukturyzowanego - przypadku, gdy podejmowane decyzje nie są trafne, istnieje możliwość pogorszenia się sytuacji ekonomicznej emitenta, utraty pozycji rynkowej itp.,
- 13) Ryzyko utraty płynności i wypłacalności emitenta (ryzyko kredytowe) - związane jest z sytuacją finansową emitenta. W przypadku jej pogorszenia zachodzi możliwość nieterminowej spłaty zobowiązań odsetkowych bądź nawet ich zaniechania. Zmiana wielkości ryzyka kredytowego emitenta wpływa bezpośrednio na cenę rynkową papierów wartościowego, co stanowi odzwierciedlenie w wycenie certyfikatu strukturyzowanego,
- 14) Ryzyko zdarzeń losowych lub świadomego działania na niekorzyść emitenta - w wyniku zdarzeń losowych lub świadomego działania ludzi, warunki ekonomiczne i perspektywy rozwoju emitenta mogą ulec pogorszeniu, przez co niekorzystnej zmianie może ulec wartość papierów wartościowych, stanowiących składnik koszyka certyfikatu,
- 15) Ryzyko inwestycji w instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne - związane z możliwością poniesienia strat w wyniku niekorzystnych zmian parametrów rynkowych, takich jak ceny papierów wartościowych, stopy procentowe, kursy walut i indeksy giełdowe. Ze względu na efekt dźwigni finansowej, możliwość zajmowania krótkiej pozycji oraz stopnia skomplikowania wyceny takiego instrumentu, ryzyko to jest wyższe niż w przypadku instrumentów stanowiących bazę tych instrumentów,

- 16) Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami zawartych przez emitenta certyfikatów - niestandardowe umowy i transakcje, w szczególności w zakresie instrumentów pochodnych, mogą powodować dodatkowe ryzyka i koszty z nimi związane,
- 17) Ryzyko związane z udzielonymi gwarancjami - podmioty, które gwarantują spełnienie określonych zobowiązań innych podmiotów, mogą nie wywiązać się z zawartych umów gwarancji, w szczególności gwarancji wykupu papierów dłużnych emitowanych przez przedsiębiorstwa oraz zapłaty kwot umówionych odsetek,
- 18) Ryzyko niewypłacalności gwaranta – emitent nawet pomimo udzielenia gwarancji osiągnięcia celu inwestycyjnego, może nie dotrzymać warunków umowy. Umowa będzie zależna m.in. od sytuacji finansowej emitenta w terminie wykupu certyfikatów,
- 19) Ryzyko inflacji - ryzyko wzrostu poziomu cen oraz stóp procentowych,
- 20) Ryzyko związane z regulacjami prawnymi dotyczącymi certyfikatów strukturyzowanych, a w szczególności w zakresie prawa podatkowego - ryzyko zmiany regulacji prawnych dotyczące emitentów, inwestorów lub innych uczestników rynku, oraz ryzyko zmiany przepisów prawa podatkowego polegające na zmianie stawek podatkowych, metody opodatkowania dochodu z tytułu posiadania certyfikatów, zmianie umów międzynarodowych w sprawie unikania podwójnego opodatkowania. Zmiany tego rodzaju skutkować mogą wyższymi obciążeniami podatkowymi,
- 21) Ryzyko operacyjne - ryzyko związane z możliwością poniesienia strat w wyniku nieadekwatnych lub zawodnych procesów wewnętrznych, ludzkich błędów lub błędów systemów komputerowych, a także w wyniku zdarzeń zewnętrznych. Może mieć miejsce błędne lub opóźnione rozliczenie transakcji, jak również mogą zostać przeprowadzone transakcje nieautoryzowane. W wyniku błędów ludzkich lub błędów systemów, jak również w wyniku zdarzeń zewnętrznych, istnieje ryzyko dokonania błędnej wyceny wartości aktywów przypadających na dany certyfikat lub może zdarzyć się wykonanie takiej wyceny z opóźnieniem.

Zmienność cen produktów strukturyzowanych jest zróżnicowana w zależności od typu produktu [Certyfikaty z ochroną kapitału, Certyfikaty bonusowe, Certyfikaty dyskontowe, Certyfikaty odwrotnie zamienne, Certyfikaty ekspresowe, Certyfikaty indeksowe / partycypacyjne, Certyfikaty faktorowe, Certyfikaty turbo]

Przykład :

Opis założeń:

Instrument bazowy: akcje 3 spółek, 100% ochrony kapitału w dniu wykupu z zastrzeżeniem ryzyka kredytowego emitenta, szansa na zysk w wysokości 15% w ciągu 3 lat uzależniona od zachowania instrumentu bazowego

Profil wypłaty:

Opisany wyżej Certyfikat daje Inwestorowi możliwość uzyskania stopy zwrotu na poziomie maksymalnie 15% za okres 3 lat. Pod warunkiem, że w dniu ostatecznej wyceny, wszystkie 3 spółki z koszyka są notowane na równi lub powyżej poziomu z dnia pierwszej wyceny. W dniu pierwszej wyceny określony zostaje kurs początkowy akcji spółek wchodzących w skład koszyka (kurs zamknięcia). Na koniec inwestycji (w dniu ostatecznej wyceny) weryfikowany jest kurs zamknięcia akcji poszczególnych spółek. Jeżeli kurs zamknięcia każdej ze spółek będzie wyższy lub równy kursowi z dnia pierwszej wyceny, inwestorowi wypłacany jest warunkowy kupon w wysokości 15%. Jeżeli natomiast co najmniej jedna ze spółek wchodzących w skład koszyka będzie poniżej poziomu kursu z dnia pierwszej wyceny, wówczas kupon nie jest wypłacany, wówczas jest wypłacany tylko kapitał. W trakcie trwania certyfikatu, wahania kursu 3 spółek wchodzących w skład koszyka nie wpływa na kwotę wykupu.

Podsumowując:

I. Warunki pozytywne:

Kurs akcji 3 spółek wchodzących w skład koszyka w dniu wykupu certyfikatu jest równy lub wyższy w porównaniu do dnia pierwszej wyceny tym samym inwestor odnotowuje 15% zysk.

II. Warunki negatywne:

Kurs przynajmniej 1 spółki wchodzących w skład koszyka w dniu wykupu certyfikatu jest poniżej kursu z dnia pierwszej wyceny, wówczas kupon nie jest wypłacany, wówczas jest wypłacany tylko kapitał [z zastrzeżeniem ryzyka kredytowego emitenta].

5. Jednostki uczestnictwa

Jednostki uczestnictwa to instrumenty finansowe, niebędące papierami wartościowymi, reprezentujące prawa majątkowe uczestników funduszu, określone ustawą i statutem funduszu inwestycyjnego. Są one emitowane przez Fundusze Inwestycyjne Otwarte (FIO) oraz Specjalistyczne Fundusze Inwestycyjne Otwarte (SFIO). Jednostki uczestnictwa nie mają fizycznej formy, są podzielne i reprezentują prawa majątkowe każdego z uczestników funduszu inwestycyjnego. FIO i SFIO nie rzadziej niż w każdym dniu zbywania lub odkupywania jednostek uczestnictwa dokonuje wyceny aktywów funduszu, ustalania wartości aktywów netto funduszu, ustalenia ceny zbycia i odkupienia jednostek uczestnictwa i ustalenia wartości aktywów netto funduszu na jednostkę uczestnictwa. Z chwilą odkupienia jednostek uczestnictwa przez fundusz są one umarżane z mocy prawa. Fundusz inwestycyjny zbywa i odkupuje jednostki uczestnictwa z częstotliwością określoną w statucie funduszu, nie rzadziej jednak niż raz na 7 dni.

Podstawowymi dokumentami informacyjnymi dla klientów są prospekt informacyjny, kluczowe informacje dla inwestorów oraz statuty funduszy. Działalność funduszy inwestycyjnych w Polsce jest regulowana określonymi przepisami prawa oraz jest nadzorowana przez Komisję Nadzoru Finansowego. Jednostki uczestnictwa nie podlegają obrotowi, z czego wynika, że nie mogą zostać one zbywane na rzecz osób trzecich. Pomimo to, podlegają one dziedziczeniu i mogą być przedmiotem zastawu. Posiadacz jednostek uczestnictwa może zrealizować ich wartość jedynie przez odkupienie i umorzenie ich przez fundusz.

Ryzyka związane z instrumentem:

Stopień ryzyka przy inwestowaniu w jednostki uczestnictwa jest uzależniony od kategorii do której emitujący je fundusz inwestycyjny należy. Z reguły im większa część portfela może być inwestowana na rynku akcji czy instrumentów pochodnych tym ryzyko inwestycji jest większe. Zarządzający funduszami starają się, poprzez odpowiednią dywersyfikację i aktywne zarządzanie portfelem, minimalizować ryzyka przypisane poszczególnym instrumentom, w które fundusz inwestuje, niemniej należy być świadomym, że nawet najlepiej zdywersyfikowany portfel nie jest w stanie uchronić inwestora przed ryzykiem rynkowym. Wartość lokat funduszu w bardzo dużym stopniu zależy od zachowania całego rynku czy to akcji, obligacji, certyfikatów inwestycyjnych czy jednostek uczestnictwa. Nie można tego ryzyka wyeliminować poprzez dywersyfikację portfela papierów wartościowych. W związku z mniejszymi możliwościami inwestycyjnymi aniżeli w przypadku funduszy inwestycyjnych zamkniętych, fundusze inwestycyjne otwarte i związane z nimi jednostki uczestnictwa powinny być mniej ryzykowne w porównaniu do funduszy inwestycyjnych zamkniętych.

Pozostałe ryzyka:

- 1) Ryzyko nieosiągnięcia celu inwestycyjnego - Fundusz nie gwarantuje osiągnięcia celu inwestycyjnego, a indywidualna stopa zwrotu uzależniona jest od wartości jednostki uczestnictwa w momencie jego zbycia i odkupienia oraz od wysokości opłaty manipulacyjnej i podatku od dochodów kapitałowych.
- 2) Ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków – ryzyko związane z możliwością skoncentrowania składników aktywów funduszu na określonym rynku lub branży, który może mieć wpływ na wahania i wartość jednostki uczestnictwa poprzez niekorzystne zdarzenia mające negatywny wpływ na dany rynek lub branżę.
- 3) Ryzyko niemożności bieżącego określenia dokładnych parametrów inwestycyjnych, w tym poziomu ryzyka, danego funduszu.
- 4) Ryzyko dźwigni finansowej – istnieje możliwość pojawienia się przypadków, gdy Fundusz Inwestycyjny Otwarty inwestuje w instrumenty finansowe, które w swojej konstrukcji zawierają dźwignię finansową. Inwestor narażony jest na stratę do wartości pierwotnej inwestycji (ceny nabycia jednostek uczestnictwa).
- 5) Ryzyko makroekonomiczne - wynikające z potencjalnego wpływu koniunktury gospodarczej w kraju oraz na świecie na ceny rynkowe instrumentów finansowych znajdujących się wśród aktywów funduszu. Do najważniejszych wskaźników makroekonomicznych mogących wpływać na wartość składników aktywów należą m.in.: tempo wzrostu gospodarczego, poziom inflacji, poziom bilansu budżetu oraz bilansu na rachunku obrotów bieżących.

- 6) Ryzyko selekcji instrumentów finansowych – zarządzający funduszem może podjąć błędne decyzje co do selekcji papierów wartościowych do portfela inwestycyjnego funduszu. Ryzyko to ograniczane jest poprzez dywersyfikację portfela inwestycyjnego oraz wewnętrzne procedury towarzystwa funduszy inwestycyjnych.
- 7) Ryzyko stóp procentowych – wpływa bezpośrednio na wartość poszczególnych instrumentów finansowych mogących wchodzić w skład portfela funduszu. W przypadku wzrostu stóp procentowych cena papierów dłużnych o stałym oprocentowaniu ulega obniżeniu. Poziom rynkowych stóp procentowych wpływa na ceny instrumentów rynku pieniężnego.
- 8) Ryzyko wynikające z braku dostępu do aktualnego składu portfela inwestycyjnego danego funduszu.
- 9) Ryzyko związane ze szczególnymi warunkami transakcji zawartych przez otwarty fundusz inwestycyjny (np. nabywanie jednostek uczestnictwa funduszy zagranicznych).

Ryzyko związane z inwestycją w jednostki uczestnictwa zależy w głównej mierze od polityki i strategii inwestycyjnej przyjętej przez fundusz inwestycyjny.

Przykład:

- Warunki pozytywne:

Inwestor nabył jednostki uczestnictwa po cenie wynoszącej 100 zł. Po dokonaniu wyceny aktywów funduszu zrealizowanej w związku z zamiarem odkupu jednostek uczestnictwa, wartość jednostki uczestnictwa wzrosła do kwoty 110 zł. Zysk inwestora zatem wyniósł 10 zł.

- Warunki negatywne:

Inwestor nabył jednostki uczestnictwa po cenie wynoszącej 100 zł. Po dokonaniu wyceny aktywów funduszu zrealizowanej w związku z odkupem jednostek uczestnictwa, wartość jednostki uczestnictwa spada do kwoty 90 zł. Strata inwestora zatem wyniosła 10 zł. Maksymalna wysokość straty nie może przekroczyć wartości pierwotnie zainwestowanego przez inwestora kapitału.

IV. Informacja ogólna o świadczeniach pieniężnych i niepieniężnych przyjmowanych i przekazywanych przez Q Securities

Poniższa informacja została przygotowana na podstawie § 9 Rozporządzenia w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust.2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych z dnia 30 maja 2018r.

1. Ogólne informacje o pobieranych opłatach

Z tytułu świadczenia usług maklerskich, Q Securities pobiera opłaty lub prowizje w wysokości szczegółowo określonej w umowie świadczenia danej usługi maklerskiej zawieranej z klientem lub w obowiązującej w Q Securities *Tabeli opłat i prowizji*. Zasady ponoszenia innych kosztów związanych ze świadczeniem danej usługi maklerskiej określone są w umowie lub regulaminie świadczenia danej usługi, przekazywanym klientowi przed zawarciem umowy.

Jeśli *Tabela opłat i prowizji*, regulamin świadczenia danej usługi lub umowa nie stanowi inaczej, opłatę lub prowizję z tytułu świadczonych usług maklerskich mogą stanowić w szczególności:

- 1) w przypadku usług polegających na: (i) przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, (ii) wykonywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie – określona stawka procentowa wartości transakcji, której dotyczy zlecenie lub jej przelicznik w postaci opłaty ryczałtowej; wysokość stawki lub opłaty może być uzależniona w szczególności od wartości transakcji, charakteru i stopnia jej skomplikowania;
- 2) w przypadku usług polegających na oferowaniu instrumentów finansowych – określona stawka % środków pozyskanych dla klienta przez Q Securities w wyniku zapisów złożonych przez inwestorów w związku z podjętymi przez Q Securities czynnościami oferowania;
- 3) w przypadku usług polegających na doradztwie dla przedsiębiorstw w zakresie struktury kapitałowej, strategii przedsiębiorstwa lub innych zagadnień związanych z taką strukturą lub strategią - określona stawka % wartości transakcji, której dotyczy doradztwo lub opłata ryczałtowa; wysokość stawki lub opłaty może być uzależniona w szczególności od rodzaju projektu, którego dotyczy doradztwo, jego charakteru i stopnia skomplikowania,
- 4) w przypadku usług polegających na doradztwie i innych usługach w zakresie łączenia, podziału oraz przejmowania przedsiębiorstw - określona stawka procentowa wartości transakcji, której dotyczy doradztwo lub opłata ryczałtowa; wysokość stawki lub opłaty może być uzależniona w szczególności od rodzaju projektu, którego dotyczy doradztwo, jego charakteru i stopnia skomplikowania,
- 5) w przypadku usług polegających na przechowywaniu lub rejestrowaniu instrumentów finansowych, w tym prowadzeniu rachunków papierów wartościowych i rachunków zbiorczych, oraz prowadzeniu rachunków pieniężnych – opłata ryczałtowa, której wysokość uzależniona jest w szczególności od: rodzaju przechowywanych aktywów, ich wartości, czasu ich przechowywania, liczby przechowywanych aktywów, ilości podmiotów uprawnionych do przechowywanych aktywów, rodzaju i zakresu rozliczeń jakie mogą się wiązać z ich przechowywaniem lub rejestrowaniem oraz kosztami jakie będzie obowiązywać ponosić Q Securities w związku z przechowywaniem lub rejestrowaniem tych aktywów, w szczególności opłat z tytułu odprowadzanych przez Q Securities składek do systemu rekompensat Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.

W kwocie opłat i prowizji pobieranych przez Q Securities zawarte są również wynagrodzenia jakie Q Securities płaci swoim agentom firmy inwestycyjnej (w przypadku korzystania przez Q Securities z pośrednictwa agentów przy świadczeniu danej usługi).

W związku z nabywaniem certyfikatów inwestycyjnych lub jednostek uczestnictwa na rynku pierwotnym pobierane są przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub inne podmioty zarządzające (spółki zarządzające) w szczególności:

- 1) opłaty manipulacyjne – z tytułu nabycia certyfikatów inwestycyjnych / jednostek uczestnictwa – ich wysokość jest szczegółowo przedstawiona w dokumentacji emisyjnej poszczególnych funduszy inwestycyjnych, w tym

w statutach, prospektach informacyjnych, skrótach tych prospektów oraz tabelach opłat poszczególnych funduszy. Wysokość stawek opłat manipulacyjnych zależy m. in. od:

- a) inwestowanej przez Klienta kwoty – im jest ona wyższa, tym stawka opłaty może być niższa,
  - b) rodzaju lub typu nabywanego funduszu inwestycyjnego – fundusze różnią się między sobą stawkami opłat manipulacyjnych,
- 2) opłaty za zarządzanie – bezpośrednio z aktywów funduszy inwestycyjnych, których wysokość może różnić się w zależności od rodzaju funduszu. Maksymalne poziomy opłat są określone w dokumentacji emisyjnej poszczególnych funduszy inwestycyjnych, w tym w statutach, prospektach informacyjnych, skrótach tych prospektów.

Informacja o dodatkowych kosztach i opłatach związanych z usługami maklerskimi świadczonymi przez Q Securities, w tym w szczególności podatkach płatnych za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, kosztach wymiany walutowej przekazywane są klientowi przed zawarciem odpowiedniej umowy świadczenia usług maklerskich. Dodatkowymi kosztami i opłatami mogą być w szczególności koszty związane z realizacją przelewów zagranicznych oraz przelewów w walucie innej niż złoty polski w ramach wykonywania czynności związanych z prowadzeniem rachunków pieniężnych na rzecz klientów i dokonywaniem rozliczeń w ramach prowadzonych ewidencji lub rejestrów instrumentów finansowych, jak również dokonywaniem rozliczeń finansowych transakcji w ramach świadczenia usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie.

2. Ogólne informacje o świadczeniach pieniężnych i niepieniężnych otrzymywanych przez Q Securities w związku ze świadczoną usługą

W związku ze świadczeniem usług oferowania instrumentów finansowych oraz przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu w celu ich wykonania, w ramach których przyjmowane są zapisy na instrumenty finansowe, Q Securities otrzymuje lub może otrzymać wynagrodzenie od osób trzecich. Dotyczy to w szczególności przypadków otrzymywania przez Q Securities wynagrodzenia od emitenta instrumentów finansowych za świadczenie na jego rzecz usługi oferowania instrumentów finansowych, w szczególności którego to wysokość może być uzależniona od wysokości pozyskanej dla emitenta kwoty z tytułu emisji instrumentów finansowych czyli wynikać ona może z wartości zapisów na te instrumenty złożonych przez inwestorów w ramach świadczonej na ich rzecz usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub może dotyczyć to przypadków uczestnictwa Q Securities w konsorcjum dystrybucyjnym instrumentów finansowych oferowanych zwłaszcza w ofercie publicznej, w ramach których wynagrodzenie z tego tytułu otrzymywane jest od firmy inwestycyjnej pełniącej funkcję oferującego oraz emitenta lub stanowi ono prowizję maklerską od zrealizowanych zleceń na podstawie zapisów złożonych w ramach danej oferty. Jeśli na potrzeby danej oferty sporządzany i publikowany jest prospekt emisyjny albo memorandum informacyjne, wówczas informacja o kosztach związanych z ofertą, w tym wysokość wynagrodzenia dla doradców emitenta/sprzedającego, zamieszczana jest w prospekcie emisyjnym albo w memorandum informacyjnym.

Ponadto, w związku ze świadczeniem przez Q Securities usługi maklerskiej przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych do innego podmiotu w celu ich wykonania, w ramach której Q Securities w szczególności: (i) przyjmuje zlecenia nabycia lub zbycia certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych w celu ich przekazania do realizacji towarzystwu funduszy inwestycyjnych lub innemu podmiotowi zarządzającemu danym funduszem, jak również (ii) przyjmuje inne zlecenia lub dyspozycje Klienta związane z jego uczestnictwem w danym funduszu - Q Securities może przyjmować następujące świadczenia pieniężne i niepieniężne od towarzystw funduszy inwestycyjnych lub innych podmiotów zarządzających (spółek zarządzających) funduszami inwestycyjnymi emitującymi certyfikaty inwestycyjne (PRIP) będące przedmiotem powyższej usługi:

- 1) **wynagrodzenie z tytułu świadczenia usługi oferowania certyfikatów inwestycyjnych** – należne z tytułu oferowania certyfikatów inwestycyjnych za pośrednictwem Q Securities jako oferującego w związku ze świadczoną przez Q Securities usługą maklerską w zakresie oferowania instrumentów finansowych na rzecz funduszy inwestycyjnych / towarzystw funduszy inwestycyjnych lub innych podmiotów zarządzających (spółek zarządzających) funduszami inwestycyjnymi w ramach zawartych umów o świadczenie usług oferowania instrumentów finansowych (umowy dystrybucyjnej).

Wysokość tego wynagrodzenia jest każdorazowo regulowana w umowie pomiędzy Q Securities, a danym towarzystwem funduszy inwestycyjnych/ funduszem inwestycyjnym, stanowi % opłaty za zarządzanie

pobieranej przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych i zależy zarówno od czynników ogólnych jak i indywidualnej sytuacji klienta. Do tych zależności można zaliczyć:

- a) Wysokość stawki pobieranej przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych.
Towarzystwo funduszy inwestycyjnych ustala opłatę za zarządzanie w wysokości maksymalnej ustalonej w statucie danego funduszu inwestycyjnego. Kwota pieniężna przedmiotowego świadczenia wypłacanego Q Securities rośnie wraz z wysokością stawki pobieranej przez TFI.
- b) Wartość zainwestowanego przez inwestora kapitału.
Stawki opłaty za zarządzanie, z którymi powiązane jest przedmiotowe świadczenie wyrażone są w procentach. Oznacza, to że im wyższa jest kwota inwestycji, tym wyższa jest opłata za zarządzanie pobierana przez Towarzystwo, co przekłada się na wyższą kwotę świadczenia należnego Q Securities.
- c) Zmiany wartości inwestycji widocznej we wzroście bądź spadku WANCI funduszu.
Pozytywny wynik zarządzania funduszem przekłada się na wzrost wartości certyfikatu inwestycyjnego co równocześnie skutkuje ogólnym wzrostem aktywów funduszu. Następstwem tego jest kwotowy wzrost opłaty za zarządzanie i tym samym wzrost wynagrodzenia Q Securities. W przypadku spadku wartości aktywów, następuje analogiczny spadek wartości wynagrodzenia Towarzystwa i Q Securities
- d) Okresu trwania inwestycji. Opłata za zarządzanie jest pobierana za każdy dzień utrzymywania inwestycji.

Wynagrodzenie Q Securities z tytułu oferowania certyfikatów inwestycyjnych mieści się w przedziale 50-70% opłaty za zarządzanie pobieranej przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych. Każdorazowo aktualna i szczegółowa wysokość wyżej wskazanego świadczenia w odniesieniu do konkretnego funduszu zostanie ujawniona na wniosek Klienta złożony w siedzibie Q Securities lub Agenta.

Wartość opłaty za zarządzanie pobieranej przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych wraz z jej wpływem na zwrot z inwestycji w różnych scenariuszach rynkowych, zawarta jest w każdorazowo przekazywanym klientowi dokumencie KID (Key Information Document). Q Securities raz w roku przekazuje Klientowi informację o faktycznie otrzymanych świadczeniach, o których mowa powyżej (koszty ex post).

W przypadku świadczenia przez Q Securities usługi maklerskiej przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia jednostek uczestnictwa emitowanych przez fundusz inwestycyjny otwarty lub specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty do innego podmiotu w celu ich wykonania, Q Securities jednocześnie świadczy na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub danego funduszu którego organem jest towarzystwo, usługę dystrybucji jednostek uczestnictwa z tytułu której Q Securities otrzymuje od towarzystwa wynagrodzenie, które jest wypłacane wyłącznie z wynagrodzenia stałego towarzystwa za zarządzanie funduszem inwestycyjnym, którego jednostek uczestnictwa usługa dotyczy.

- 2) **świadczenia pieniężne z tytułu opłaty manipulacyjnej, która jest Q Securities należna z tytułu zapisu złożonego przez Klienta na certyfikaty inwestycyjne / jednostki uczestnictwa za pośrednictwem Q Securities jako oferującego** w związku ze świadczoną przez Q Securities usługą maklerską w zakresie oferowania instrumentów finansowych na rzecz funduszy inwestycyjnych / towarzystw funduszy inwestycyjnych lub innych podmiotów zarządzających (spółek zarządzających) funduszami inwestycyjnymi w ramach zawartych umów dystrybucyjnych. Standardowa wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu opłat manipulacyjnych pobieranych przez Q Securities jest każdorazowo regulowana w umowie dystrybucyjnej pomiędzy Q Securities a danym funduszem inwestycyjnym / towarzystwem funduszy inwestycyjnych. Kwota, jaką Q Securities otrzyma z tytułu tego świadczenia zależy przede wszystkim od:

- a) wysokości stawki opłaty manipulacyjnej określonej w statutach (dokumentach emisyjnych) poszczególnych funduszy,
- b) wartości inwestycji.

Informacja o wysokości opłaty manipulacyjnej określona jest w statucie funduszu oraz w przekazywanym klientowi dokumencie KID (Key Information Document). Q Securities raz w roku przekazuje Klientowi informację o faktycznie otrzymanych świadczeniach, o których mowa powyżej.

- 3) **drobne świadczenia niepieniężne poprawiające jakość obsługi Klientów otrzymywane od towarzystwa funduszy inwestycyjnych w postaci:**

- a) szkoleń pracowników Q Securities oraz pracowników agentów firmy inwestycyjnej Q Securities - co umożliwiła pozyskanie aktualnej wiedzy nt. instrumentów finansowych będących przedmiotem usługi oraz

- zasad obsługi Klienta. Dzięki temu Klient ma zapewnioną obsługę według aktualnych standardów rynkowych,
- b) materiałów szkoleniowych, reklamowych i informacyjnych.

Q Securities raz w roku przekazuje Klientowi opisaną w sposób ogólny informację o faktycznie otrzymanych świadczeniach, o których mowa powyżej.

Q Securities może również otrzymywać od towarzystwa funduszy inwestycyjnych dodatkowe świadczenia pieniężne lub niepieniężne, których celem jest wykonanie dodatkowych działań przez Q Securities przyczyniających się do poprawy jakości obsługi Klientów. Powyższe świadczenia zależą od dodatkowych umów lub ustaleń pomiędzy Q Securities a funduszami / towarzystwami funduszy inwestycyjnych. Szczegółowe informacje na temat przedmiotu powyższych świadczeń i ich szacunkowej wysokości, zostaną ujawnione przez Q Securities przed złożeniem przez Klienta zlecenia nabycia w zakresie certyfikatów inwestycyjnych. Q Securities raz w roku przekazuje Klientowi informację o faktycznie otrzymanych świadczeniach, o których mowa powyżej.

Informacja o dodatkowych kosztach i opłatach związanych z usługami maklerskimi świadczonymi przez Q Securities, w tym w szczególności podatkach płatnych za pośrednictwem firmy inwestycyjnej, kosztach wymiany walutowej przekazywane są klientowi przed zawarciem odpowiedniej umowy świadczenia usług maklerskich. Dodatkowymi kosztami i opłatami mogą być w szczególności koszty związane z realizacją przelewów zagranicznych oraz przelewów w walucie innej niż złoty polski w ramach wykonywania czynności związanych z prowadzeniem rachunków pieniężnych na rzecz klientów i dokonywaniem rozliczeń w ramach prowadzonych ewidencji lub rejestrów instrumentów finansowych, jak również dokonywaniem rozliczeń finansowych transakcji w ramach świadczenia usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rachunek dającego zlecenie.